Publicație a județului HUNEDOARA
Lumea de azi
PUBLICAȚIE DE ANALIZĂ ŞI INFORMARE
ANUL IV NR. 41, 2007 PREȚ: 1 LEU

SENSUL DEZBINATORIU

Pag.4

ARTĂ ŞI KITSCH DE LA TROTUAR PÂNĂ LA BLOG

Pag.9

MAJORAREA PENSIILOR CA HALCĂ ELECTORALĂ

Comentată de Dumitru Hurubă

Pag.8

INCULTURA DIALOGULUI

Pag.2

MISTERELE LĂPUGIULUI

Pag.3

TURISMUL - ALTERNATIVA AURULUI

ROŞIA MONTANĂ vs. CERTEJ

Pag.7

JUMĂTATE DINTRE HUNEDORENI STAU, PLEACĂ SAU... MOR

Pag.5

POLEMICILE CORDIALE

LIBERALISMUL ÎNTRE TRADIȚIE, NAȚIONALISM ŞI ASUMAREA REALITĂȚII

Pag.11

Pag.10 JURNAL DE ALEGĂTOR

ROMÂNIA NUDĂ

TEATRUL GROAZEI

Pag.3

Editorial

DEPARTE DE PARADIS

Dacă cineva visează la gratuități în țara asta se înşeală amarnic. Gratuite sunt doar melodiile unicului trubadur al Devei, Teo. Dacă vrei îi dai ceva, dacă nu, nu. Treci mai departe făcând pe sufocatul în căldura tropicală: Wc-ul în piață costă şapte mii. Lei vechi că de ăştia noi nu a auzit încă nimeni. Roşii, ardei, mici, bere, pâine tind să devină produse prohibitive. Apa minerală s-a scumpit pe motiv de caniculă. Până şi cele mai optimiste prostituate se gândesc la emigrare. Taxe mari, remunerații mici.

Pensionarii au primit din partea liberalilor un club bine dotat la Casa de Cultură. Televizoare, mese de biliard, jocuri de şah, filtre de cafea. Trai pe vătrai. Gratis. Vizibil nedumeriți cei din conducerea Ligii Pensionarilor au instituit o taxă anuală. Cum adică gratis? Nu înțelegem termenul. Legitimații. Pensionar aristocrat. Cine să mai înțeleagă ceva. Suntem departe de Uniunea Europeană. Dar şi mai departe de cer.

DANIEL MARIŞ

(IN)CULTURA DIALOGULUI

Democrația a erupt în România în decembrie 1989. Până atunci, țara a mai trecut printr-un scurt episod democratic în perioada 1919 1937, perioadă de început și de bâjbâială a democrației în aproape toată lumea. Dar începând cu 1947, România a intrat într-o perioadă totalitară dură, de sorginte sovietică, sub „înțeleapta conducere a tătucului popoarelor, tovarășul Iosif Visarionovoici Stalin (Djugasvili)." Din fericire pentru noi, acesta a avut grijă să treacă în lumea drepților în 1953, când ne-a lăsat pe mâna lui Gheorghiu Dej. Când și acesta și-a dat obștescul sfârșit, i-a urmat Ceaușescu, care a instaurat celebra „epocă de aur" care a început bine, dar a sfârșit prost. După anul 1975, când a avut loc celebra sa vizită în Orientul Îndepărtat, el a preluat din China ideea Revoluției Culturale, care acolo era pe moarte dar el a reînviat-o la noi. Apoi a preluat din Coreea de Nord adorația conducătorului pe lângă oribilele fântâni arteziene care și azi desfigurează și așa urâtul Bulevard al „Victoriei Socialismului" - devenind „locțiitorul lui Dumnezeu pe pământ"! De atunci încolo, el se considera infailibil precum Papa, genial precum Leonardo da Vinci și mare roman ca Mihai Viteazul. El era singurul care avea dreptul să aibă idei în toate domeniile și să le pună în practică. In acest scop, printr-un „simplu" accident de circulație, el a scăpat rapid de Gheorghe Maurer care mai echilibra puțin tentația spre autodeificare a lui Ceaușescu.

După care, înconjurat de adulatori și aplaudaci, sub „înțeleapta îndrumare a savantei de renume mondial și de largă recunoaștere internațională", a preluat integral frâiele puterii. Ordinele sale erau transmise pe scară ierarhică până la ultimul mărunt cetățean al României, fiecare dintre persoanele aflate pe traseul dispozițiilor trebuind să execute fără crâcnire ordinele primite. In toată această perioadă de dictaturi succesive, din 1936 și până în 1989, cetățeanul de rând avea dreptul să spună doar : "Am înțeles, să trăiți !". Orice opinie personală, orice idee originală erau considerate ca fiind răzvrătire sau opoziție la indicațiile partidului și erau sancționate ca atare. Dialogul era exclus! Desigur, cu un asemenea trecut, cu asemenea tradiții, era firesc ca în mentalitatea noastră să prindă rădăcini ideea unui stat paternalist care „tătucul" decide pentru noi, dar și ideea că dacă unul ar putea să aibă dreptul la adevărul absolut, fiecare dintre noi are acest drept și fiecare dintre noi a devenit posesorul propriului său „adevăr absolut". Astfel că fiecare dintre politicienii de azi a ajuns și el să considere ca are întotdeauna dreptate și numai el are dreptate, iar restul se înșeală ba chiar nici măcar nu își dau seama de geniul care se află în fața lor! Acest mod de a gândi și de a acționa se verifică chiar și în cotidienele discuții de cârciumă, unde fiecare dintre preopinenți devine, după câteva pahare de țuică, un geniu în fotbal sau în politică și nu admite contradicție. Iar de aici până la bătaie nu mai este decât un pas mic, adeseori trecut cu brio.

In ultimii doi ani, însuși președintele țării, Traian Băsescu, întruchipează modelul celui care nu (mai) admite dialogul, discuția și dezbaterea. Conform Constituției, funcția de președinte al României este una prin excelență de mediere, de arbitraj și de dialog. In urma conflictului dintre sarcinile președintelui și caracterul persoanei Băsescu, România este zguduită de permanente scandaluri pe care le provoacă Băsescu, cu rost și mai ales fără rost. El s-a vrut un „președinte jucător", dar nu și-a dat seama că putea să realizeze incomparabil mai mult dacă acționa cu discreție, privilegiind dialogul, ieșind în public doar atunci când era necesar. In practică, în loc de „jucător", Băsescu a devenit un „președinte demolator", întrucât el i-a atacat pe toți, începând cu prietenii și cu colegii de guvernare, pentru a-și crea imaginea populară. Dar, deși el acționează în primul rând pentru a-și face imaginea și a câștiga voturi, din cauza incapacității sale de a dialoga, el s-a certat și cu presa...

Deși la începutul mandatului său i s-a acordat mult credit, d. Băsescu nu a dorit să profite de acest răgaz pentru a învăța câte ceva și pentru a „îmbrăca haine europene" ci și-a pierdut vremea încercând fără rost și cu succes relativ să îl distrugă pe pseudo-rivalul său, pe primul ministru. Din cauza unui complex de inferioritate combinat cu invidie, gelozie și tot ce vreți, d. Băsescu a făcut o fixație pe d. Tăriceanu, fixație care îl orbește în așa măsură încât nu se mai poate controla și se poartă așa cum se poartă. Nu discutăm faptul dacă Tăriceanu este sau nu este un bun prim-ministru, sau dacă este cinstit sau ba, dar el are în mod cert un comportament civilizat, o alură distinsă și o cultură care îi permit să discute de la egal la egal cu oricare politician din lume, pe când d. Băsescu adeseori se comportă ca un marinar între două curse pe mare. In plus, el a împărțit țara în două: în „Prieteni" și „Dușmani". El nu ține cont de faptul că într-o democrație **trebuie** să existe opinii diferite cu care poți fi de acord sau nu, care pot fi și trebuie să fie discutate, dezbătute, dar care întotdeauna trebuie respectate. Intr-o țară europeană, partidul prezidențial, puterea și opoziția, formate din cetățenii țării, sunt respectate. D. Băsescu ar trebui să accepte ideea că toți aceștia formează poporul român al cărui președinte este. Idem, Parlamentul cu cei 322 de parlamentari care au votat împotriva sa cu tot, este Parlamentul României, ca atare, este demn de respect. Și nu pentru modul în care votează sau se poartă, ci pentru că el reprezintă întreg Poporul Român (așa cum este el) care i-a votat. Atitudinea d-lui Băsescu este demnă de epoca anilor '50, când lozinca ***„cine nu-i cu noi, este împotriva noastră"*** era principiul conducător. Din păcate, D Băsescu avea dreptate când spunea, înainte de votul din 2004, că România a trebuit să aleagă între doi comuniști ... !

Se pare că din cauza unui trecut dificil, noi nu avem cultura dialogului iar politicienii români sunt incapabili să poarte un dialog civilizat, sunt incapabili să accepte opinia altuia, nici măcar atunci când are dreptate, sunt incapabili să facă concesii, sunt incapabili de compromis. La noi, invectivele înlocuiesc argumentele iar înjurăturile iau locul dialogului.

Politica însăși este „arta compromisului", când prin dialog se ajunge de la două păreri aparent contradictorii, la o opinie intermediară, avantajoasă reciproc, printr-o soluție de „win-win" (câștigător-câștigător). Mai ușor se compromite un politician dacă nu acceptă compromisul, decât unul capabil de dialog.

Dacă în tradiția românească nu există cultura dialogului, ar trebui să facem eforturi care să ducă la un alt mod de gândire, o altă atitudine a tineretului, prin introducerea în școală a unui alt mod de a preda, a unei metode bazate pe **dialog**, pe ascultarea preopinentului, pe argumente și pe logică. Până atunci însă, putem doar spera ca, în fine, oamenii politici să fie aleși dintre persoanele cu o suficientă cultură generală, cu oarece ștaif social, cu capacitate de argumentare logică și cu suficientă inteligență pentru a accepta compromisul fără compromitere.

Pentru că nota de plată finală a conflictelor actuale va fi mare pentru politicieni români. Dar oricât de mare va fi, ea va fi plătită de noi, cei mulți...

Grün Gheorghe

Mica publicitate făcătoare de minuni (I)

"Pachetul" Poștașilor...Casnici

„Vă mulțumim că ați răspuns anunțului nostru publicitar și vă felicităm că aveți posibilitatea să intrați în posesia unor informații și a unei colaborări prin care vă veți putea rezolva problemele financiare și chiar schimba viața muncind în timpul liber, chiar de la domiciliul dumneavoastră. Depinde doar de dumneavoastră cât doriți să câștigați !..."Astfel începe, elegant și pompos scrisoarea-„cârlig" pe care o primiți de la SC Inforom (?), cu ștampila Oficiului poștal 2 Petroșani, dacă aveți curiozitatea de a răspunde printr-un SMS cu numele și adresa dumneavoastră, la numărul 0752-587598, dând curs unei invitații de la mica publicitate prin care se urmărește recrutarea de poștași...casnici. Mai pe înțeles, sunt promiși câte 2 lei, pentru fiecare plic (adresă) pe care trebuie să îl trimiteți „conform instrucțiunilor din program". Câștigul evaluat de către cei care manipulează acest sistem, este de: „3 ore zilnic x 10 adrese pe oră x 2 lei = 60 lei x 22 zile = 1.320 lei". Până aici, deși toate sună ciudat, n-am vedea nimic rău. Doar că...

"Pentru a câștiga 2 lei pentru fiecare adresă trimisă, va trebui să comandați Pachetul de Început (care cuprinde instrucțiuni pas cu pas ale programului Poștașilor Casnici). În momentul primirii acestui Pachet va trebui să achitați o Taxă Unică în valoare de 54 lei (taxă care va fi returnată după 30 de zile de colaborare), fiind o garanție că dvs. doriți o colaborare profitabilă și pentru că sunt foarte multe persoane care se răzgândesc și aruncă aceste materiale". Ei bine, deja se vede că se împute treaba, când ți se cer o grămadă de bani...cu împrumut, pentru a intra în posesia unor "documente" care sunt probabil sfințite, de vreme ce, nu care cumva, Doamne ferește, se tem organizatorii "afacerii", ca acestea să ajungă drept la pubela de gunoi ! De altfel, dacă e să căutăm o logică de exprimare la dumnealor, e simplu de văzut că nu-i ! ; pentru că, nu-i așa, numai un tâmpit nu-și dorește "o colaborare profitabilă", pentru ca apoi să fie unul dintre...cei mulți, care se răzgândesc ! Sic !

Iar ca să fie și mai clar că aveți de-a face cu persoane care au toate motivele să se ascundă, or fi știind și de ce, se mai spune în scrisoare așa: "În urma primirii acestui Pachet Informativ veți putea colabora direct cu noi (prin corespondență) și nu va mai trebui să achitați nici o altfel de taxă. În momentul semnării contractului veți deveni colabor extern al nostru. ATENȚIE, contractul se semnează după ce ne veți trimite primele 20 de adrese (aceasta fiind luată drept o probă de lucru și pentru a ne da seama că dvs. sunteți o persoană serioasă și doriți o colaborare profitabilă)". Culmea tupeului, am zice. Iar la îndemnul de final "Nu ezitați, puteți începe chiar acum !", vrem doar să vă mai spunem : oameni buni, stați și fiți serioși, că dacă asta nu e escrocherie, atunci în țara asta nu s-a furat, nu se fură și nu se va fura niciodată !...

Alexandru R. David

SCHELETELE DE LA TEATRU

- Clădirea Teatrului Dramatic din Deva ascunde între zidurile sale poveşti înfiorătoare
- Înainte de Revoluţie, au fost găsiţi şerpi deasupra cupolei şi cadavre îngropate sub fundaţie
- În Deva sunt cunoscute şi alte locuri sinistre, care au băgat de-a lungul timpului spaima în localnici

Odată cu începerea lucrărilor de renovare la clădirea Teatrului din Deva, pe atunci Cinematograful „Arta”, s-au ţinut lanţ una după alta tot felul de surprize. Se întâmpla în 1988, când fără a şti prea bine la ce se „înhamă”, autorităţile de atunci au dat jos spoiala de pe pereţi gândindu-se că ar fi suficient să cârpească pe ici, pe colo, fără a ţine nicidecum seama că clădirea este monument istoric care trebuie conservat şi a cărui înfăţişare trebuie să corespundă celei de la momentul construcţiei sale. S-a dovedit însă, în puţinul timp până la Revoluţie, că lucrurile sunt mult mai complicate, că este nevoie mai întâi de o consolidare serioasă, şi de arhitecţi capabili care au proiectat şi altceva decât blocuri gen cutii de chibrituri. Astfel că, lucrările au fost repede oprite, fiind reluate abia spre sfârşitul anului 1990. De atunci, Teatrul a „înghiţit” mai mulţi bani decât dacă ar fi fost demolat şi luat de la capăt nu doar odată, ci de zece ori ! Motiv pentru care, timp de 17 ani a fost „pasat” de la Primărie la Consiliul Judeţean şi înapoi, pentru că de fapt nu mai vroia nimeni să audă de o „gaură neagră” care înghite bani cu nemiluita, până nu se ştie când...

Un „blestem” pierdut în negura vremii ?...

Dacă aspectele de ordin edilitar sunt îndeobşte cunoscute de locuitorii Devei, au ieşit la iveală între timp şi alte lucruri de genul celor care stârnesc imaginaţia autorilor de scenarii ciudate. Cei care au lucrat în Teatru cu ceva timp înainte, îşi aduc aminte cu seninătate despre întâmplări mai puţin obişnuite. Cum ar fi, de pildă, descoperirea unor schelete umane, îngropate chircite sub fundaţia clădirii, şi care au ieşit la lumina zilei cu ocazia unor săpături pentru refacerea canalizării. La vremea respectivă, s-au speriat ce-i drept, însă autorităţile chemate la faţa locului i-au liniştit repede, spunându-le că e ceva normal până la urmă, având în vedere că în urmă cu multă vreme, întreg lanţul de clădiri de la Teatru şi până la Primărie adăpostea mai multe stabilimente printre care cazinouri şi bordeluri. Iar în locuri unde se întâlnesc pasiuni dintre cele mai înfierbântate, e în legea firii să apară şi morţi enigmatice, dispariţii şi crime care au rămas legende. O altă variantă ar fi aceea că, în decursul zbuciumatei istorii a ultimelor două secole, începând de la răscoale, şi până la rebeliunea legionară urmată de diabolicul regim comunist, în dedesubturile Teatrului ar fi fost un loc potrivit unde să se facă pierdute urmele prigonirilor din acele vremuri...

Cu şerpăraiul în pod; pisicile negre; trosnituri, gemete şi umbre

Seria lucrurilor neobişnuite de la Teatrul din Deva e una mai lungă. Tot în perioada de dinainte de Revoluţie, s-a întâmplat ca în podul de deasupra cupolei să fie găsiţi şerpi lungi şi dolofani, care se hrăneau pe îndestulate cu miile de porumbei aciuiaţi acolo... Pe lângă acest fapt, care poate părea până la urmă unul suficient de natural şi chiar banal, nu ştie însă nimeni de ce, de când îşi aminteşte lumea de clădirea Teatrului, mai toate pisicile care îşi fac veacul acolo sunt negre! Iar, ca şi când n-ar fi îndeajuns pentru cei mai slabi de inimă, sunt destui aceia care au muncit ori muncesc aici, fie că e vorba de construcţii sau de artă teatrală, şi care susţin că deseori, la ore târzii ale nopţii, se aud prin cotloanele clădirii tot felul de trosnituri, chiar gemete, şi se văd alunecând pe pereţi umbre. Cu pisicile o fi vorba de vreo chestiune pur genetică, cine ştie...; trosniturile ar putea fi justificate de vechimea clădirii; gemetele să fie simple şuierături de vânt; iar umbrele, chestiuni optice de asemenea fireşti. Cert este că, Teatrul din Deva ascunde, fie că ne place sau nu să credem, ori fie că e sau nu e de domeniul realului, dincolo de arta dramatică, şi niscaiva întâmplări tragice, care extrapolate pe fondul superstiţiilor şi dublate de ceea ce numai „mama natură” e în stare să pună la cale, duc la aspectul unui bastion al groazei. Nu e, de altfel, singurul loc din Deva unde oamenii au intrat în sperieţi, în istoria modernă mai recentă...

Cimitirele care nu se văd pe hartă

Locuitorii Devei care şi-au făcut ori au moştenit case prin partea Cetăţii, de la Stadion spre Viile Noi, tot în urma unor săpături la infrastructură ori pur şi simplu prin grădini, au dat peste mormane de schelete despre care de regulă nu s-au mai obosit să anunţe poliţiştii ori procurorii, ci doar le-au luat şi le-au îngropat în altă parte. Se pare că, în feudalism, pe aceste locuri se afla un vast cimitir. A mai existat şi un episod sumbru în istoria oraşului, este vorba despre inundaţiile catastrofale din anii 1970. Atunci, de sub mâl au ieşit la suprafaţă alte vestigii umane, alături de obiecte străvechi. Se ştie cu exactitate, spre exemplu că, din subteranele Mănăstirii Franciscane, situată în zona Autogării Vechi, apa a adus la suprafaţă pe străzile din jur, o mulţime de oseminte, cel mai probabil ale călugărilor care fuseseră îngropaţi acolo. Faptul a făcut ceva vâlvă atunci, până să se dumirească lumea despre ce e vorba, apoi a fost destul de repede uitat, trecând ca o simplă curiozitate la care e de-nţeles de ce nici măcar n-au făcut referire ziarele timpurilor comuniste. Până la urmă, dincolo de mai mult sau mai puţin ineditul macabru, o concluzie cel puţin e firească: trăim pe un pământ încărcat de istorie ca deopotrivă cu legende, iar faptul că suntem vii laolaltă cu morţii pe acest pământ fără să ne deranjăm prea mult unii pe alţii, e semn bun că viaţa îşi urmează cursul în rostul ei.

MUGUREL M. BADEA

CU OCHII PE EI

MANAGER DE INOX

Un fost manager al Spitalului Judeţean din Deva, medic cu ştaif şi onorarii consistente, şi-a tras un ditamai cabinet medical la parterul unui bloc dintr-o zonă centrală a oraşului, pe lângă alte gheşefturi de diverse prestări servicii. Ditamai cabinetul a fost împrejmuit de jur împrejur cu impunătoare balustrăzi de inox ce ar costa în mod normal o avere. Omul nostru nu se sinchiseşte prea mult însă de asta, deoarece, vizionar de felul său, a avut grijă să se „aprovizioneze” pe gratis, din vremea şefiei, cu bare de inox provenind de la paturile de spital donate instituţiei spitaliceşti de către organizaţiile umanitare occidentale. Aşa că acum, să te pui de trai pe vătrai!

ÎMBOGĂTITI DIN RUINE

Prin cenuşa Minvestului bântuie un grup de afacerişti proveniţi din fostul raion Hunedoara Alba care combină cu sârg deşeuri cuprifere culese de pe ruta Braşov Bucureşti cu cele de magnetită rămase prin stocurile fostului colos minier. Scena afacerii? Labo-ratoarele de la, atenţie, închisa Mină Deva şi E.M. Veţel, o altă secţie muribundă în acte. Marfa astfel combinată ia drumul exportului, cu maşinile ori vagoanele C.F.R., umplând buzunarele unor angajaţi ai statului ce se întrec să-şi cumpere maşini şi proprietăţi care mai de soi. Noi le ştim numele dar nu le facem publice în speranţa că îi vor căuta cei ce ar trebui să aibă în vizor mafia cuprului.

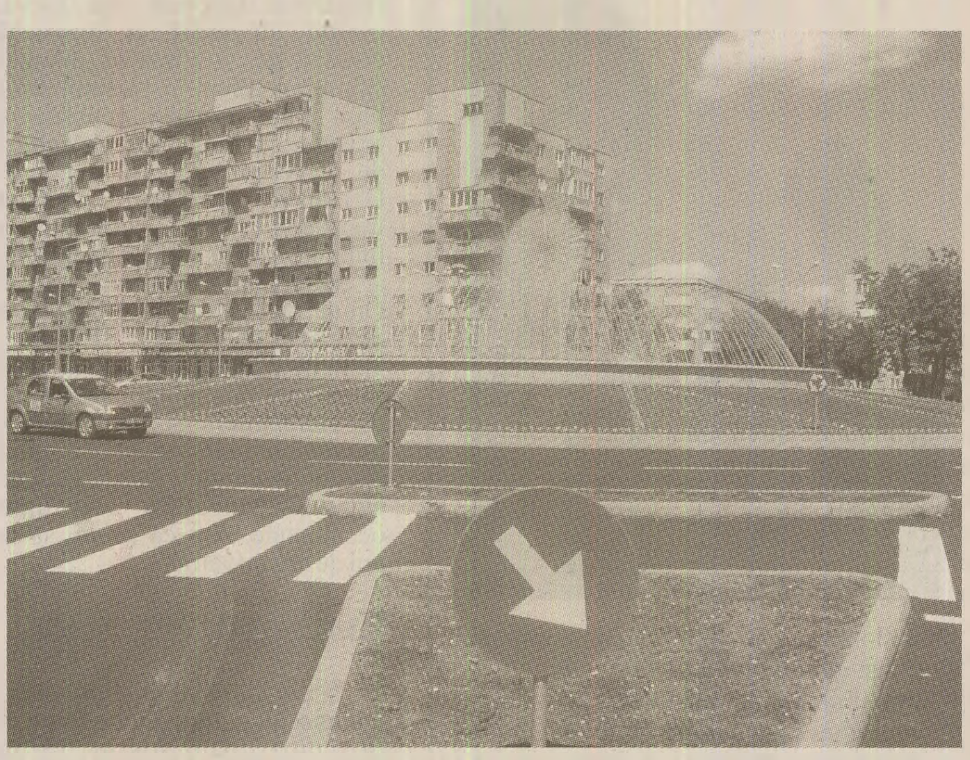
MADONA LA MEZAT

Dihonia ce bântuie cele două roze ale defunctei alianţe portocalii a făcut o nouă victimă în persoana europarlamentar Monicutza, soţia unui mare primar democrat. Delatorii îmbibaţi de cucută aparţinând unui partid săgetat din toate direcţiile stau în continuare la pândă cu iataganele pe urmele divei, instituind un premiu în euroi (deh, integrarea bat-o vina) pentru cei ce deţin poze compromiţătoare cu fosta şi actuala madonă a Văii Jiului. Aşadar, atenţie amatori de arhive postdecembriste!

„CÂŞTIGĂTOR” ÎN FALIMENT

Mult aşteptata licitaţie pentru frumoasa sumă în euro alocată renovării grădiniţei din satul lui Aurel Vlaicu a fost câştigată de o firmă „vestită” pentru lucrările efectuate prin cetatea liberală Deva. Licitaţia a fost adjudecată pe internet, fără vreun alt contracandidat, spre stupefacţia edilului social-democrat al oraşului Geoagiu, Simion Mariş. Culmea e faptul că în aceeaşi perioadă, Finanţele Publice plăteau bani frumoşi pentru publicarea unui anunţ privind scoaterea la licitaţie a unor bunuri ale aceleiaşi firme, mare datoare la bugetul de stat.

SENSUL GIRATORIU - MĂR AL DISCORDIEI ÎNTRE POLITICIENII HUNEDORENI

Vacanța parlamentară nu a condus, precum în alți ani, la o lâncezeală politică pe scena partidelor parlamentare din județul Hunedoara. Cel mai recent exemplu în acest sens îl constituie contraatacul la baionetă lansat de deputatul pesedist Cosmin Nicula și consilierul local Florin Ghergan la adresa edililor deveni ce au lansat un amplu program de investiții pentru construcția unor sensuri giratorii în municipiul la de poalele Cetății. Ținte principale: primarul Mircia Muntean și viceprimarul Florin Oancea, ambii liberali de soi, despre care mass-media hunedoreană lansează zvonul că ar fi coproprietarii unui hotel aflat în construcție în Brazilia, alături de un alt deputat liberal, Dan Radu Rușanu și primarul pesedist al Constanței, Radu Mazăre.

PREȚUL FLUIDIZĂRII, PLĂTIT CU VÂRF ȘI ÎNDESAT

Deputatul Cosmin Nicula susține că salută finalizarea sensului giratoriu din Piața Arras, proiect ce va conduce la fluidizarea circulației însă are serioase îndoieli în ceea ce privește faptul că suma investită de 1,8 milioane lei (adică 1,8 miliarde în lei vechi) este cea reală, sugerând faptul că prețul a fost cu mult umflat pentru a alimenta anumite conturi.

La rândul său, consilierul local Florin Ghergan a acuzat lipsa de transparență a executivului devean în ceea ce privește majoritatea contractelor de investiții încheiate, printre care și sensul giratoriu din zona Lido... Acesta a acuzat șirul „proiectelor cu dedicație" al celor zece sensuri giratorii ce urmează să fie construite la Deva „pentru care nu s-a tras încă din pălărie cine să le facă". Există multe semne de întrebare, au menționat cei doi pesediști asupra prețurilor practicate, un exemplu în acest sens fiind zvonurile care circulă potrivit cărora o floare plantată în zonă ar costa circa trei euro ori asupra asfaltării unor străzi din bani publici ce vor trebui sparte din nou, în cursul aceluiași an, fără vreun plan economic. Drept urmare, cei doi oameni politici vor cere informații publice municipalității devene despre felul în care se cheltuiesc banii contribuabililor deveni. În caz de refuz, aceștia se vor adresa instanței, această instanță fiind abilitată să urmărească respectarea legilor în vigoare, urmând a fi atacate în contencios administrativ proiectele ce nu dispun de avizele și aprobările legale.

PARCAREA ȘTRAND, NISIP ÎN OCHII DEVENILOR

Pentru a veni în sprijinul celor declarate, consilierul local Florin Ghergan a adus drept argument cazul parcării de la Ștrandul Deva, care întâi a fost construită iar mai apoi valoarea lucrărilor fiind taxată cu sume imense și supusă aprobării consilierilor locali. Mai mult, deputatul Cosmin Nicula susține sus și tare că nu are încredere că instituția Curții de Conturi va cerceta temeinic aceste acuzații deoarece șeful acesteia este finul deputatului PNL de Hunedoara, Dan Radu Rușanu.

Concluzionând, am putea adăuga faptul că „desecretizarea" contractelor și a sumelor vehiculate pentru acest fel de investiții ar putea confirma sau nu asemenea acuzații care într-un anumit context ar părea drept politicianiste. Va exista însă deschiderea necesară din partea primarului Mircia Muntean?

DAN SAVU

Jumătate dintre hunedoreni stau, pleacă sau ... mor!

Județul Hunedoara a avut dintotdeauna după 1989 și încă mai are, o aritmetică de invidiat; din noima de calcule făcute de diversele instituții deducem un lucru alarmant: tot mai mulți hunedoreni își iau lumea în cap spre alte părți din lme, ori spre lumea... „cealaltă”, iar dintre cei ce rămân, puțini sunt care pot spune că nu fac umbră pământului degeaba...

Șomajul, apanaj al orânduirii capitaliste

„Am reușit să scădem rata șomajului sub 10% ... Un val masiv de concedieri colective a făcut ca numărul șomerilor din județ să se cifreze la 205.889”, asta afirma conducerea AJOFM Hunedoara, la sfârșit de an 2005. Iar dacă era atunci să facem colecție de date, am fi aflat că: 152.000 de persoane primeau pensie de vârstă; un număr de 17.000, pensie de boală; 165.000 erau preșcolari, elevi, studenți; și mai sunt și studenții la... Bârcea. La momentul de față, reprezentanții aceleiași instituții ne spun, și cât pe ce să îi credem, cum că șomajul hunedorean a scăzut de la 9,8 la 7,1 %. La o populație de aproape 480.000 de locuitori, situația oricum continuă să fie percepută ca fiind dramatică, și conduce la concluzia că UNUL DIN DOI hunedoreni NU produc NIMIC !

Situația pensionarilor: portocalie, nicidecum... roz

Politica „excesiv de democrată” propovăduită de către ministrul Gheorghe Barbu, s-a dovedit a fi una de decimare a pensionarilor. Altfel nu se explică de ce, numărul celor aflați în plata pensiei scade dramatic, în mai puțin de un an și jumătate ajungându-se de la aproape 170.000 de pensionari, la doar 120.000... Dintre aceștia, 54.000 adică aproape JUMĂTATE au pensii sub 300 de lei, adică mai mici și decât salariul de bază minim brut pe țară. Prea puțini dintre cei care se chinuie astfel la anii bătrâneții beneficiază însă de pensii de pe urma anilor de muncă lucrați, ci de așa-numitele „pensii de stat”, fiind vorba despre pensii de invaliditate, de urmaș, anticipate, ori pentru limită de vârstă, existând 40.000 de astfel de pensionari, din care o treime se află în Valea Jiului iar toți ceilalți în mod surprinzător în zona Devei ! Mai există și o altă categorie, deloc de neglijat, aceea a văduvelor de război, care sunt în număr de 5.600. Și în fine, țăranii care au muncit în fostele CAP-uri, și care sunt puțin peste 8.500.

Moartea voioasă-și plimbă coasa

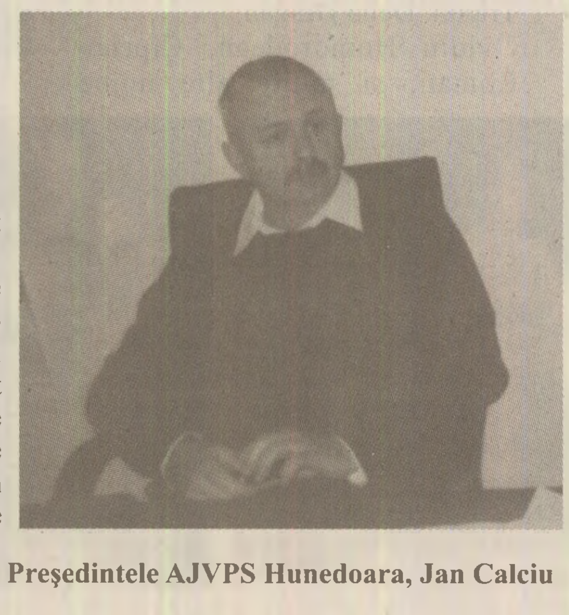
O altă față a stării sociale în care se află județul Hunedoara este dată de o cumplită scădere demografică. Astfel, potrivit statisticilor, între 1 ianuarie 2003 și 1 iulie 2006, în județ s-a înregistrat cea mai mare scădere de populație, de la începutul secolului trecut! S-a ajuns astfel, de la 492.106, la 477.259 de locuitori. Nici măcar în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, nu s-a înregistrat, pe o perioadă de 3 ani și jumătate, un asemenea fenomen. Între 1941, când județul avea 326.412 locuitori, iar în 1948, aceștia erau în număr de 306.955, ceea ce înseamnă că, mergând pe firul aritmetic și aproximând, în acea vreme scăderea populației a fost de circa 9.750 de persoane în decurs de 3 ani și jumătate. Iar ce nu a făcut nici chiar Războiul ce a măcinat o planetă întreagă, iată că a reușit nivelul de trai actual, ce a văduvit județul de 14.847 de locuitori, care nu mai sunt fie pentru că au plecat în alte părți, fie că pur și simplu au murit ! Privind cel puțin din acest punct de vedere, capitalismul de stil nou, autohton, reprezintă o forță „malefică”, și una care le oferă nostalgicilor după orânduirea socialistă, motiv de a nu se mai aștepta la nimic bun. Spunem aceasta cu și mai multă tărie, dacă e să luăm în considerare și fenomenul celei mai spectaculoase creșteri demografice din epoca modernă a județului, care s-a întâmplat întocmai în primii ani de socialism și până la „epoca de aur”, adică între 1948 și 1965. În această perioadă, populația județului a crescut de la 306.955 la 474.602 de locuitori, adică cu mai bine de 55 %...

MUGUREL M. BADEA

ÎN ATENȚIA VÂNĂTORILOR

AMENZI DRASTICE PENTRU SPECIILE DE INTERES CINEGETIC

Unul dintre cele mai recente acte emise cu caracter legislativ modifică și completează actuala Lege a vânătorii și a protecției fondului cinergetic nr. 407/2006. alături de unele modificări aduse textului acesteia din urmă. Noua Lege nr. 197/2007 conține și anexele ce precizează speciile de interes vânătoresc la care vânătoarea este permisă, perioadele de vânare și cuantumul despăgubirilor în cazul unor fapte ilicite. Totodată, sunt inserate și speciile ocrotite, speciile la care vânarea este interzisă și amenzile corespunzătoare. Comparativ cu vechiul text legislativ, acum sunt prezentate atât valorile de despăgubire, cât și valoarea de calcul a tarifului de gestionare, în ambele cazuri ele fiind exprimate și aceasta este o altă noutate adusă de Legea nr. 197/2007 în moneda europeană. Alături de calcul amenzilor în euro și de o apreciabilă mărire a despăgubirilor bănești, trebuie precizat faptul că lista speciilor protejate este cu mult mai cuprinzătoare, în special în ceea ce privește avifauna, fiind cuprinse nu mai puțin de 183 de specii și varietăți de păsări la care vânătoarea este interzisă.

Președintele AJVPS Hunedoara, Jan Calciu

Valorile de despăgubire pornesc de la 27 de euro, dar pot ajunge și la 2.700 de euro, în cazurile anumitor specii (acvila de câmp și cea de munte, codalbul, dropia, vulturul negru, etc.). După cum este și firesc, în situația mamiferelor protejate, despăgubirile prevăzute sunt și mai mari. Astfel, dacă pentru hamster sau veveriță amenda este de 100 de euro, vânarea nurcii sau a pisicii sălbatice se pedepsește cu dublul acestei sume. Pentru lup se plătesc 1.000 de euro, pentru râs sau vidră 2.000 de euro, iar pentru castor 6.000 de euro. Cele mai mari amenzi se administrează pentru vânarea elanului 20.000 de euro, a zimbrului 30.000 de euro și a ursului 40.000 de euro.

CU OCHII PE EI

MISTERELE LA PUGIULUI

Între Lăpugiul de Jos și cel de Sus, pe un teren de fotbal din apropierea unei ape au apărut peste noapte mari cantități de gunoi de grajd ce degajă mirosuri insuportabile. Localnicii, alarmați de duhoarea medievală s-au plâns în grabă primarului comunei, și acesta cioban cu stare, însă nu s-au mulțumit cu explicațiile puerile ale angajaților primăriei conform cărora în zonă ar fi aterizat câteva nave de extratereștrii spre a-și abandona reziduurile. Mai curioși din fire, câțiva dintre ei au mers pe urmele roților remorcilor terestre ale tractoarelor U650, până la ferma zootehnică din Grind. Drept urmare, onor comisarii Gărzii de Mediu Hunedoara sunt așteptați pentru a elucida tenebrele acestei misterioase afaceri ce s-ar putea solda cu ceva amenzi.

EX- PREFECT CU DOSAR PENAL

Un ex-prefect efemer, mare amator de orgii vânătorești, cu rațe, fazani și șalăi babani a cam dat-o în bară, după ce a fost prins de către polițiștii rutieri la miezul nopții, bine aghesmuit, la volanul mașinii sale hodorogite. Departe de a-și asuma smerit greșeala, acesta a devenit sfidător și chiar agresiv, refuzând să sufle în eprubeta polițaiului, acesta alegându-se doar cu câteva epitete deloc onorante. Drept urmare, ex-prefectul a fost luat pe sus și dus direct la spital pentru o probă de sânge, alegându-se cu permisul suspendat și cu cogeamite dosarul penal.

HOTEL DECEBAL PE VAL

Venind în sprijinul celor care susțin că Alianța nu s-a fisurat numai pe val ci și sub deal, democratul Andronic Teban a „zburat” via AVAS de la șefia societății Apollo Deva, ce deține mult râvnitul Hotel Decebal, situat la poalele Cetății. Locul acestuia a fost amanetat de liberali, acționarului minoritar Dan Faur, patronul Quasar și nu numai, cel pe care partidul săgetat l-a făcut mare prin lucrările încredințate cu dărnicie în Deva și întreg județul. La rândul său, acesta și-a pus un om de încredere, mare expert în privatizări marca Hunedoara, drept director. Este vorba despre misteriosul domn Florescu despre care am auzit numai vorbe de laudă în cazul pulverizării patrimoniului defunctei Sargeția Forest. Așteptăm în continuare vești de la noua provocare, ce va trebui desăvârșită până la alegerile de anul viitor.

FESU' POARTĂ INTERESU'

După ce a amenințat în stânga și-n dreapta cu vânzarea echipei sale de handbal, patronul Marian Munteanu, băiat simpatic dealtfel și ultimul mohican al acestui sport din Deva a renunțat la demers. Motivul se pare că ar fi „bucățica” oferită de consilierii locali ce i-au asigurat o participațiune la restaurantul publico-privat ce se construiește la poalele Cetății, pe terenul și cu banii municipalității. Așadar să mai spună cineva că sportul produce doar pagube și nu prosperitate.

AMÂNARE NU RENUNTARE

Zic gurile rele că ex-prefectul ex-pesedist Vladu a scăpat de o retrogradare mai umilitoare decât ceea de subprefect (vezi cazul celor trimiși direct la munca de jos ca inspectori guvernamentali) datorită faptului că a avut prevederea de a se înarma cu dosare întregi, pline cu documente și copii după facturi compromițătoare pentru unii lideri politici județeni aflați la putere. Surse foarte bine informate susțin însă că deznodământul este numai amânat nu șters cu buretele, fiind întocmite deja unele liste negre cu numele unor persoane peste care se va abate tăvălugul răzbunării.

Toate materialele apărute la rubrica CU OCHII PE EI au caracter de pamflet și trebuie tratate ca atare.

SĂRBĂTOARE ŞI BUCURIE LA VĂLIŞOARA

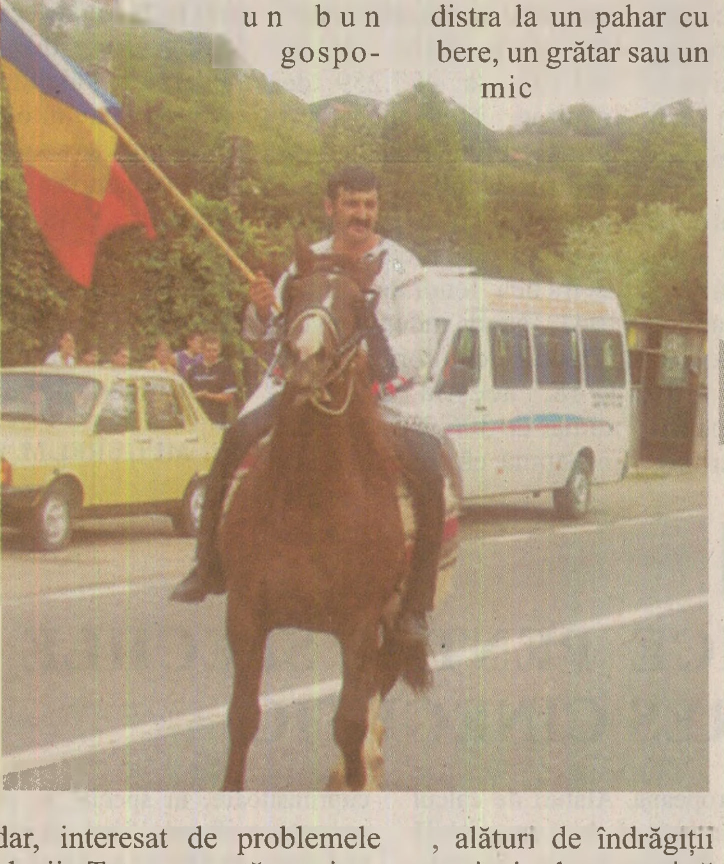
Sfârşitul lunii iulie a fost de bun augur pentru locuitorii comunei Vălişoara. Alături de primarul comunei Ioan Huh, sute de locuitori au participat timp de două zile la "Zilele comunei Vălişoara", manifestare devenită deja tradiţională, ce se află la cea de-a doua ediţie. Tot cu această ocazie au fost sărbătoriţi şi cei 501 ani de atestare documentară. Manifestările au debutat întro zi de sâmbătă cu un meci de fotbal susţinut între tinerii şi bătrânii satului, şi cu toate că tinereţea a ieşit învingătoare ambele echipe au primit din partea primăriei câte o diplomă şi o cupă. Seara atmosfera a devenit feerică, deoarece până târziu în noapte au răsunat acordurile muzicale de la discotecă care s-au împletit cu micii, berea dar şi cu focul de tabără şi ghirlandele de artificii.

Ziua de duminică a debutat cu un scurt discurs al primarului Ioan Huh, care a acordat tuturor consilierilor câte o diplomă drept răsplată pentru munca depusă în cursul mandatului, acesta menţionând că nu contează culoarea politică pentru a fi un bun gospodar, interesat de problemele obştii. Tot cu această ocazie s-au mai oferit două diplome pentru cuplurile Ana şi Visalon Rovinar şi Elena şi Avram Muntean ce au împlinit 50 de ani de căsnicie. Momentul culminant a fost acela în care s-a oferit o diplomă şi pentru doamna Alexandrina Gherman, cel mai vârstnic locuitor al comunei Vălişoara, care a împlinit 101 ani.

Timpul a ţinut până la sfârşit cu cei care au venit să-l asculte şi să-l vadă pe primarul lor, dar şi pentru a se distra la un pahar cu bere, un grătar sau un mic, alături de îndrăgiţii artişti de muzică populară: Traian Jurchelea, Maria Tripon, Delia Drăgan, Ovidiu Homorodean, Ciprian Roman, şi multe alte nume cunoscute. Primarul Ioan Huh ne-a declarat că este deosebit de bucuros că a reuşit să iniţieze această sărbătoare pentru locuitorii comunei şi speră ca drumul să fie mereu drept pentru ca în fiecare an să poată ieşi în faţa celor care l-au ales cu realizări, multe sau puţine, dar să fie.

Pagină realizată de Stejărel IONESCU

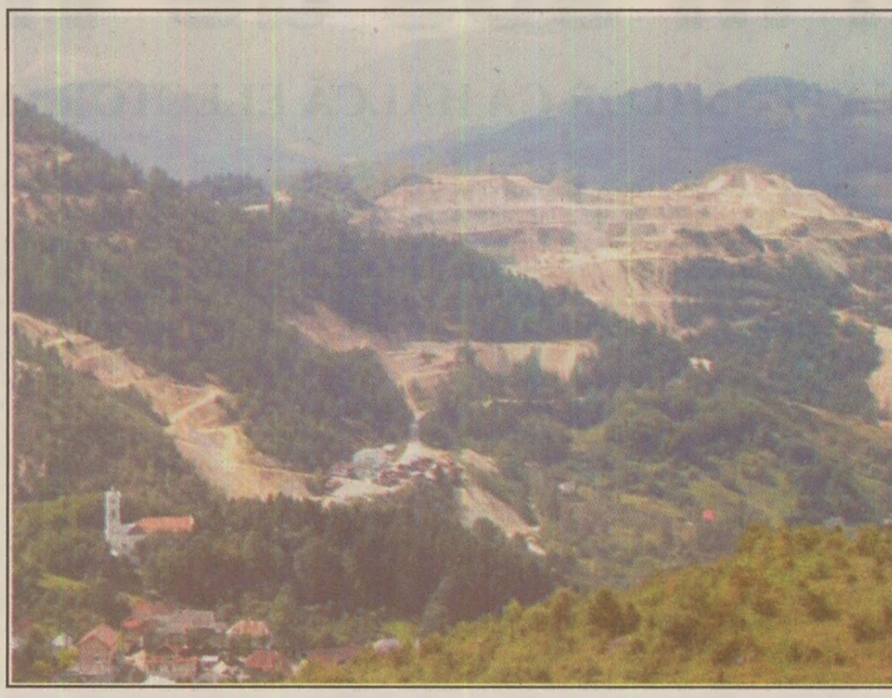

Turismul, un altfel de "aur" la Roşia Montană

Monedele romane, bătute cu aur „greu" în Dacia Felix

În Munții Apuseni, îndeletnicirea ca de altfel și tradiția exploatării zăcămintelor aurifere se păstrează de pe vremea dacilor, însă a înregistrat cu adevărat apogeul în perioada colonizării romane. Este atestat istoric și arheologic faptul că, după ce au început să sape după aur în rărunchii Apusenilor, romanii practic și-au dublat grosimea monedelor emise în Imperiu. Zăcămintele aurifere aflate în perimetrul Roșia Montană Abrud Brad Certeju de Sus, reprezintă al treilea mare filon din Europa și al zecelea din lume!

La Roșia Montană, mineritul aurifer este atestat documentar din 6 februarie 131 d.C., mărturie stând chiar la intrarea în fostele galerii romane de aici, o tăbliță cerată care redă în copie un contract de muncă roman ce face referire la această îndeletnicire. În același loc, se mai află și o piatră funerară, aparținând familiei lui Alexander Caius, fost general roman și responsabilul din câte se știe cu mineritul în această zonă. Mina de la Roșia Montană, denumită de către romani ALBURNUS MAIOR, este o încrengătură de galerii care coboară până la adâncimea de 120 de metri. Intrarea în mină se face printr-un „coridor" lung de 160 de metri, ajungându-se la o diferență de nivel inițială de 30 de metri. Urmează apoi „suitori" din lemn, care conduc treptat spre așa-numitele „vetre" de exploatare.

„Aurarii" vechi și noi...

Concentrația de aur în minereul extras s-a dovedit a fi una destul de mare, atât pe timpul romanilor, cât și ulterior pe timpul Imperiului Austro-Ungar, când extracția a continuat în mod constant. Activitatea de exploatare a zăcământului a dat rezultate și în epoca modernă, când rezerva de aur a României provenea în majoritate din această zonă. De altfel, nu puțini sunt cei tentați și în prezent să dea cu târnăcopul în pereții galeriilor care se află deschise, în speranța că vor nimeri peste vreo vână de aur. Chestiune mai mult decât relativă, deoarece în zăcământ se află foarte mult dioxid de fier, care este tot de culoare gălbuie, ba fiind chiar mai strălucitor decât aurul, și căruia nu de pomană i se mai spune și „aurul proștilor".

„Filiera canadiană"

Odată cu „îngroparea" mineritului din alte zone ale țării, conform unei „strategii" care a fost și încă mai este pusă la îndoială de toată lumea, s-a decis șistoparea activității de exploatare auriferă în Munții Apuseni. Astfel, dacă în anii '90, Compania Minvest Deva, care întreținea activitatea minieră în acest perimetru avea un număr de 40.000 de salariați, în prezent pe statele de plată ale acesteia mai figurează doar 200 de oameni, care au drept sarcină trecerea în conservare a minelor. Măsura luată de către Minvest Deva a afectat în egală măsură lucrătorii din minerit din județele Hunedoara, Alba, Bihor și Caraș-Severin. A apărut, în schimb, „oportunitatea" exploatării zăcămintelor încă existente, de către o firmă canadiană, în fond fiind vorba despre un „off-shore" pe care până a-l localiza de-adevăratelea pe harta lumii, ar putea trece ani buni, poate chiar până la „Paștele-cailor". În centrul acestei firme-fantomă se află cetățeanul american de origine română Frank Timiș, care face naveta, nici el nu mai știe prea bine cum și când, între România, SUA, Canada, Australia, Insulele Cayman și Bahamas. Până acum, firma „Gabriel Resources", prin subdiviziunile sale „Devagold", „Eurogold" și „Roșia Montană Gold Corporation", a făcut o serie de prospecțiuni geologice în mai tot perimetrul Munților Apuseni, în goana de a găsi aur. În cele din urmă, „canadienii" s-au oprit la Roșia Montană, unde au ajuns ei la concluzia că ar avea reale perspective de îmbogățire. S-a pus la cale și un plan de strămutare a acestei localități, sau mai bine zis de desființare a ei, oamenii de aici trezindu-se peste noapte cu oferte mai mult decât tentante de li se cumpăra casele. S-a ajuns până acolo încât, pe un realmente hârb de casă, să se primească și 40.000 de euro. Odată practic dispărută așezarea Roșia Montană, cei de la „Gabriel Resources" s-a și văzut „cu sacii în căruță". Numai că lucrurile se vede că nu stau deloc așa.

... Și rezolvarea românească

Recent, Curtea de Apel Alba a decis retragerea autorizației de exploatare la Roșia Montană, pentru firma „Gabriel Resources", și putem spune că nu a procedat deloc rău. Demersul de stopare a proiectului s-a bazat, în principal, pe faptul că statul român nu ar fi avut efectiv niciun fel de beneficii de pe urma acestui proiect (!). Pe lângă anumite pierderi financiare, se estimează că ar fi dispărut din zonă și vestigiile arheologice la care făceam referire adineaori, și care sunt considerate a fi de o valoare inestimabilă. În plus, continuarea activității ar fi putut duce la pagube însemnate, dacă s-ar fi produs vreun accident la iazul de decantare, prin deversarea apelor încărcate cu cianuri sau prin producerea unor ploi acide. De altfel, situația unei eventuale exploatări la Roșia Montană a creat ample controverse și la nivel înalt, între România și Ungaria, deoarece un asemenea accident ar fi afectat cursul râurilor Mureș și Tisa, până în țara vecină. În concluzie, firma „Gabriel Resources" nu mai are dreptul de a fora în cele 251 de puțuri din zonele Roșia Montană, respectiv Bucium.

Putem spune că zona Munților Apuseni va avea astfel cert de câștigat, și acest lucru este argumentat în primul rând prin evidente considerente legate de mediu. În plus, trebuie să mai amintim și faptul că niciunde în Europa nu există galerii romane păstrate în forma lor originală! Iar acest fapt poate deschide o eră nouă, să-i spunem „post-minieră", pentru această minunată zonă a țării. Deoarece, turismul credem că va deveni... un alt fel de „aur", la Roșia Montană și nu doar aici.

În loc de epilog

Ministerul de externe al Ungariei și-a exprimat recent surprinderea față de decizia președintelui Parlamentului austriac, de a acorda un premiu directorului general al companiei canadiene care dorește (încă mai speră! n.n.) să deschidă controversata exploatare auriferă de la Roșia Montană, - potrivit agenției de presă MTI. "Mărul discordiei" a fost oferit de către Barbara Prammer, directorului general al companiei Gabriel Resources. În totală contradicție cu premierea făcută, oficialii maghiari speră ca "laurii" să fie retrași, iar în acest sens au declarat că vor cere mai multe lămuriri de la ambasadorul austriac la Budapesta.

MUGUREL M. BADEA

Miel în sos de viperă

MAJORAREA PENSIILOR CA HALCĂ ELECTORALĂ

de Dumitru Hurubă

Pensionarii României alienat-democratice, au azvârlit spre turma coioţilor politici o halcă electorală numită, oarecum metaforic, „cereri de majorare a pensiilor". Drept care, aflându-ne noi într-un an electoral (alegerile euro-parlamentare) şi preelectoral (alegerile din 2008), coioţii s-au năpustit viguros, salivând hămesiţi, spre respectiva mană cerească însemnând cam o treime din electoratul cu drept de vot. Fain ? Fain de tot! Ei, adevărat: pensionari-pensionari şi, din cauza opulenţei de pustietate de prin cămări, mai şi mor unii, dar, într-o societate în care însăşi ideea de democraţie autentică ar putea fi reprodusă ca o progenitură suferind acut de rahitism, principiul machiavelic nu mai este o nuanţă, ci un crez. Şi, dacă adăugăm la atitudinea coioţilor politici şi demagogia politico-grosolană ce le este profund caracteristică, personal cred că în această comportare nu există decât o singură logică, respectiv: mor-mor pensionarii, dar tot mai rămâne un număr însemnat în viaţă şi, mai ales, cu cea mai sigură prezenţă în cabinele de vot. În consecinţă, datoria noastră patriotică este să batem şaua majorării cu orice ocazie, pentru ca ei să ne vadă şi să ne priceapă lupta şi sacrificiile... Însă, în calitate de turmă coiotică doar organizată pe codri, văi, parcele, ciosvârte şi alte apucături dovedind nesaţietatea vietăţilor în cauză, actul final al acţiunii se va desfăşura pe fondul muzical al „Marşului spre eşafod" de Brahms. Întrebarea este: auzit-au, oare, aceşti coioţi de compoziţia *brahmsiană*, sau vor să o audă ? Nu cred.

Concomitent, lătrăturile haitei au zgândărit urechile şi orgoliul prezidenţial, drept care, dinspre Cotroceni au început să se audă din ce în ce mai viguros nişte mârâituri nervos-semnificative cu destinaţia Palatul Victoria. La drept vorbind, şi fără a fi deloc răutăcioşi, domniei sale, domnului Preşedinte Traian Băsescu, precum şi PD-PLD-ului, cu sediul central la Cotroceni (glumesc şi nu prea...), le-ar produce frisoane şi tuse măgărească un procentuţ electoral în plus ? Mai ales că până în 2008 e puţin, iar până în 2009, nu mai e chiar un... veac, nu ?

Până una-alta, cele două forţe „beligerante" Preşedintele pe de-o parte şi parlamentarii care au votat Legea şi „acoliţii" lor guvernanţii pe de alta, sunt perfect conştiente că, în cazul unei încăierări pentru halca majorării pensiilor, de la care nu s-ar da în lături (!) pe la vreun... „Golden Blitz", pierderile de război ar putea să fie imense. Dar cel mai preţios ar fi, desigur, procentul electoral. Şi, cine mai poate şti ? Cu sondajele astea, dacă nu sunt comandate de cine şi când trebuie, una-două te poţi trezi sub prag. Sub pragul intrării în Parlament... Şi-atunci ? Ay, Doamne, nici să nu ne gândim la o aşa catastrofă! Inundaţiile? Seceta? Gripa aviară? (Mă rog, cam falsă...), sunt nişte glumiţe simpatice pe lângă o eventuală rămânere fără ciolan, oricât ar fi el de lustruit... Şi-apoi, o aţipire în timpul obositoarelor şedinţe parlamentare, o deplasare nenorocită ici-colo, prin Asia, Orient, America, Paris, Spania şi alte... plictiseli pe banii „opulentului contribuabil" român, s-ar mai putea face fără binefăcătoarea şi călăuzitoarea stea a ciolanului ? Absolut, nu! Sigur că e înnebunitor de greu, dar cineva trebuie să se sacrifice purtând tratative cu unii afacerişti de doi bani, care să mai pună la pământ câte-o firmă cu apucături socialiste, însă din care „afacere" se mai pot încasa nişte *bănuţi*-comisioane cu mult mai mari decât valoarea firmei în sine. Şi, fiindcă nu mai e mult până la culcarea la pământ a întregii şi „duduitoarei" economii naţionale în favoarea transformării României într-o colonie-paşalâc de tip nou, dar cu avantajul că ne vor veni din import toate de-a gata, inclusiv superbele produse alimentare cu gust apetisant chimico-ecologic, ni se sugerează că trebuie să fim liniştiţi... Oare nu aşa suna şi reclama FNI-ului? Însă noi suntem căliţi, fiind consideraţi de ani şi ani o variantă, biped-ciudată cu înfăţişare de cobai...

Din aceste motive, turma de coioţi luptă pentru orice bucăţică ciopârţită din capitalul electoral nu fără a-şi arăta tot mai des colţii nu numai spre intruşii de dinafara ei, ci şi unii faţă de alţii cazul ceva mai special al scandalului privind majorarea pensiilor...

De-aceea, pensionarii, în revolta lor explicabilă, **cerşind** ce groaznic sună această sintagmă după munca de-o viaţă şansa la o viaţă normal-decentă se aruncă, fără să vrea şi, uneori, fără să-şi dea seama, în gura turmei de coioţi drept hrană electorală! Deocamdată, Preşedintele i-a somat pe guvernanţi să-i prezinte sursele şi resursele financiare pentru majorarea pensiilor. Nu doar pentru 2008, ci până în 20013! El ştie bine că e o utopie în condiţiile economiei româneşti de piaţă, însă tocmai de-aceea cere acest lucru pentru o perioadă, hilară şi cam ceauşistă, pentru ca domnia sa să-şi asigure „iubirea" pensionarilor. Să ne amintim, măcar de prin auzite dacă nu din trăite, că şi Nicolae Ceauşescu croise un program de perspectivă al PCR-ului până pe la anul 2020 şi mai departe... Dar, în acest fel, el, Preşedintele actual, execută un joc bine cunoscut din experienţele de viaţă de pe mări şi pe oceane. E un joc deştept şi asigurător că, în caz de eşec, el să poată spune râzând marinăreşte: apoi, nu v-am spus eu ? N-am avut eu dreptate, stimaţi şi iubiţi pensionari ? Circumspecţia preşedintelui nu este lipsită de logică aşa cum s-ar putea bănui, dimpotrivă, şi văzută dintr-un anumit unghi, ea este perfect valabilă şi cu rost anume...

...Când apar aceste rânduri, tot ce se poate ca problema majorării pensiilor să fi fost rezolvată, însă eu, scriind, mă bazez pe faptul că, în România democratică nimic din ce e (ne)omenesc nu este străin. Dimpotrivă, dibăcia şi bâzdâganiile care au sălăşluit în mintea unora de care, din nefericire, a depins starea şi, în rare cazuri, chiar bunăstarea celor **mulţi**, consideraţi în mod evident ŞI **proşti**, a fost dintotdeauna o caracteristică esenţială a aleşilor, ca să nu mai spun cât de bine se mulează această idee pe actualitatea imediată, dovada în sine fiind cu atât mai abraşă...

Astfel stând lucrurile, nu e de mirare că putem găsi extrem multe argumente infatigabile în situaţii şi perioade din istorie, indiferent de organizarea social-economică a societăţii, cu atât mai mult acum când demagogia şi sora ei geamănă, corupţia, convieţuiesc armonios în toate domeniile de activitate, găzduite fiind pe văi şi pe dealuri, în castele împrejmuite de ziduri şi garduri din fier forjat, apărate de *bodygarzi* şi, în orice caz, mai inexpugnabile decât cele mai celebre buncăre. Din păcate pentru toţi escrocii, parveniţii şi nulităţile, având o pastă gelatinoasă în loc de minte, singurul personaj de care nu se pot apăra ce fatalitate! este Moartea. În contextul celor de până aici, dacă nu s-a putut acţiona conform logicii proprii cu **mulţii** şi **proştii** s-a recurs la aberaţii, iar dacă vorba bună şi promisiunile demagogice n-au prins, s-a trecut la ciomag şi la gloanţe... Să ne amintim de Răscoala de la 1907, pornită de la simbolica aşezare *Flămânzi* şi terminată, din nefericire, prin uciderea a vreo 11.000 de ţărani. S-ar putea cataloga acest adevăr drept genocid ?... Apropo: oare de ce s-a vorbit atât de puţin despre acel an acum, la împlinirea unui veac de la respectivul eveniment ? Oare ce forţe politice erau pe-atunci la putere şi care hotărâseră masacrul ? Pardon ?

Aşadar, şi revenind: fără nici o urmă de teamă că fătul „Majorarea pensiilor" va rămâne cu buricul netăiat, cam toate partidele politice, dar şi înfocaţii şi neputincioşii (unii!) lideri politici, s-au metamorfozat în moaşe comunale. Au preferat astfel compromisul de a plăti pensie alimentară fie şi unei progenituri fără părinţi siguri, în baza unei emoţionante atitudini materne, decât să fie consideraţi „părinţi iresponsabili" decăzuţi din drepturi... Inclusiv Preşedintele Traian Băsescu, mereu ahtiat după directoratul de imagine, s-a retras în vremelnica parcare de la Cotroceni şi, împreună cu experţii săi, de capacitate multora având noi dreptul să ne îndoim (scuze), a hotărât să se implice în procesul de îndestulare a pensionarilor români. Şi cum ? Cu o declaraţie de mare îngrijorare pentru soarta acestora în perspectiva anilor 2008-2013, declaraţie combinată şi cu o scrisoare către Guvern, de acelaşi tip, ceea ce mă îndrituieşte să spun că acest an este, poate, cel mai important din istoria naţională a comunicării „prin bileţele" pe filiera Palatul Cotroceni-Palatul Victoria. Din nefericire pentru mulţi, halca majorării pensiilor era prea mare pentru partiduleţe şi lideri de doi bani, aşa că unii (tot mai mulţi...), altfel tari în colţi, au reuşit să sfâşie câte-o bucată din halcă pentru a o îngurgita, fie şi cu noduri, alături de procenţelul lor electoral.

...Contează, însă, Legea majorării, pe care Preşedintele o va pro-*mulge*, sau promulga ?!? (dacă nu a şi făcut-o între timp!)...

ESTIVALĂ

**La Constanţa, pe faleză,
În sezonul estival,
Plimbă-mi-se-o coafeză,
Cu un contraamiral.**

**Merg ţinându-se deolaltă
Cuplu cam nepotrivit:
Ea frumoasă şi înaltă,
El mai scund. Dar hotărât!**

**Când şi când el o priveşte
Ca pe-o marfă de import...
Ea spre creştet îi zâmbeşte
Între Cazino şi Port...**

**E-n amurg, marea tresaltă,
Cuplul pare contopit...
Ea e sigur mai înaltă,
Dar şi el mai hotărât!...**

SONET IDILIC

**Iubita mea cu păr învolburat
În seara asta-mi pari un bibelou
Făcut de Bunul Dumnezeu cadou,
Drept compensaţie că m-am rugat...**

**Arăţi superb şi meriţi un landou
Şi-un ins, măcar mai bine îmbrăcat!,
Că-mi pari păcatul personificat
Şi-n faţa ta mă simt şi-Adam, şi bou...**

**Desigur, aş dori să fiu galant,
Să te invit la mine la castel,
Să discutăm de Verdi, sau de Kant...**

Ori, ascultând orchestra Franck

**Pourcell,
Să-ţi spun îndurerat, dar galant,
Că-o scroafă a fătat doar un purcel...**

IDILICĂ 1

Iubita mea, mai blondă ca o Lună
Suind printre molizi în Călimani,
Nu vrei să ne prostim măcar o lună
Prin metamorfozare în ciobani?

Te-ai învăţa să cânţi la fluier o toccată,
M-aş recalifica în ... făcător de caş ...
Şi cred că am avea o viaţă minunată
În comparaţie cu cea de la oraş!

Am colinda cu oile pe dealuri,
Din zori şi până seara, în amurg,
Purtând cu noi, drept sfinte idealuri,
Iluzii stând la avizat la Demiurg...

Şi după-ngrămădirea oilor în strungă,
În preajmă-ne cu câini şi cu-n măgar,
Ne-am contopi-ntr-o sărutare lungă
Sfidând mirosul clar de bălegar

Artă & kitsch de la trotuar și bloc, până la blog!

• Nu doar hârtia, și pereții au învățat să suporte orice
• Internetul, o cale mai evoluată de exprimare
• Ecran al civilizației moderne sau doar indice al refulării...
• ...Mai bine subconștientul, în locul creierilor împrăștiați pe beton !

Intrarea la acest gen de „festival" al imaginației, în fapt trecerea pe un drum public, este de tot sau aproape gratis. Avem de-a face cu rebelii care luptă împotriva sistemului de suprafață, sau doar cu niște frustrați care copiază tot ce văd că există în Vest. Underground în fond, într-un altfel de sistem ce și-a format propriile reguli, chiar dacă nescrise dar care trebuie respectate de toți, atunci când vor să fie acceptați în interiorul lui. Dacă ne amintim bine, așa-zisa „artă pentru artă" s-a născut undeva prin secolul al XIX-lea. Când harta lumii s-a schimbat, a tras după sine și firea umană, iar implicit pictura, sculptura, muzica au început să arate trăirile tot mai urbane ale celor ce stau în spatele acestor „gesturi" inevitabile.

Creația pentru Creator, sau doar pentru...creator

Este de la sine înțeles că arta a început fără canoane, reguli, critici sau premii de orice fel. Toate acestea au apărut și s-au ramificat într-o lungă perioadă de timp. Pictura rupestră a reprezentat, cu multe mii de ani în urmă, manifestarea nevoii de exprimare a omului din peșteri, și a fost repede urmată de sculpturi primitive pe care astăzi ne este aproape imposibil să le înțelegem. Tot atunci poate că au apărut și primele conotații muzicale, de la strigăte de luptă și vânătoare ori de la chiote,gemete și urlete ba de bucurie, ba de durere și jale; iar ceva mai târziu, cum era de altfel firesc, și-au făcut loc în firea umană, dansul și poezia. La un moment dat însă, toate dar absolut toate s-au închinat divinului și au evoluat astfel vreme destul de îndelungată. Cu timpul, zeii au părăsit mai toți, cu rândul, lumea artei, deci chipul cioplit nu le-a mai fost dedicat în mod exclusiv, decît pe ici, pe colo. A rămas doar cioplit pur și simplu, din nevoia omului de a crea.

În contrapartida artei „de vânzare"

Cu atât mai mult astăzi, când orice stat din lume trebuie să aibă o economie puternică pentru a-și permite viața culturală, când oamenii trebuie să fie bogați pentru a-și cumpăra arta, se înțege de ce unii fac artă pentru artă. Adică fără bani !Și implicit, nici nu e de vânzare... Așa cum au făcut și suprarealiștii la începutul secolului trecut... Dincolo de orice barieră care ar putea limita libertatea de exprimare, avem de-a face cu arta străzii, arta underground într-un prim înțeles, iar de ceva vreme cu arta postată pe internet. De la oameni pentru oameni, fără restricții, fără copyright și cu o singură lege: aceea a simțului. Se cere subliniat însă, că nu neapărat a bunului-simț, nici pe departe că ar fi fost vorba despre despre o astfel de impunere ori limitare ! Pentru că în mod natural, simțul omului presupune precum artă în adevăratul înțeles al cuvântului, la fel de bine și așa-numita, și știuta, prostituție intelectuală...În fond și la urma urmei, fiecare om de lângă noi are ceva de spus, iar uneori suntem prea surzi să putem auzi, prea orbi pentru a înțelege pe oricine și oricum. Dar oamenii se exprimă, crează și își propagă protestele în limbajul, în „poezia" străzii. Aceasta este cultura și / sau (doar) atitudinea urbană. De la graffiti, la DJ-ing ori Mc-ing.

Cultura populară, dintâia condiții a libertății

Ne-am obișnuit ca atunci când facem referire la cultura populară, să ne gândim la arhicunoscutele costume tradiționale, ceea ce nu corespunde întru totul adevărului. Deoarece cultura populară este liberă ! E adeărat că a avut întotdeauna modele ori chiar șabloane, însă nu a fost vorba niciodată de reguli impuse, ci doar despre efectiva creație a unor necunoscuți. Decorațiunile, versurile, cântecele populare seamănă între ele și au o linie comună unei zone, doar pentru că artiștii populari s-au influențat reciproc, pentru că s-au inspirat din aceeași realitate înconjurătoare. Iar ceea ce se întâmplă astăzi cu grafferii, hip-hoperii și dansatorii străzii, nu este decât continuarea culturii populare de mii de ani ! Este vorba despre o generație care încearcă să-și legitimeze existența într-un cartier fără tradiții, iar kitsch-ul este deja semnul de recunoaștere, autoconsacrat, pentru acest gen de artă contemporană. Aceasta, după ce toate legile tradiționale au fost în mare parte desființate de urbanismul care ne-a invadat viața și implicit conștiința. După ce, în ultimii ani, viața omului contemporan s-a desfășurat, vrând-nevrând, undeva între betoane și pixelii tehnologiei, ne-a mai rămas doar să facem deosebirea între producția de serie și adevărata creație, în exprimarea liberă a sufletului. De altfel, nu este nimic nou în actuala „spargere" a tiparelor. Trebuie doar să ne amintim despre ceea ce am învățat în școală, la orele de literatură, când se pomenea la un moment dat, ce-i drept mai în treacăt, despre curentul literar dadaist...

Sufletul se-„mpăunează" în stradă

Desene cu înțelesuri absconse, picturi cât se poate de adevărate, în spații publice diverse: pe pereții blocurilor, pe garduri, pe trotuare, pe vagoane de tramvai și de metrou, chiar pe mașini. Sunt „pânzele" ce și le arogă artiști ascunși în întuneric, care nu trebuie să fie găsiți pentru că, firește, arta lor nu se supune legii. Dar cu toate astea o vedem dimineața, atuncii când puștii creatori sunt de negăsit, însă urmele lor în mod clar ne comunică ceva. Poate ceva ce am fi vrut să strigăm în plină stradă, dar nu ne-am fi permis. Ori poate ceva la care nu ne-am fi gândit. Sau ceva ce nu am văzut până, atunci, cu toate că era atât de evident !...Este foarte adevărat că se întâmplă să găsim ziduri, garduri, mașini „redecorate" în culori vii sau sumbre. Dar în adevărata cultură urbană, care a ajuns să fie destul de dezvoltată și în România, și nu numai în București, există o lege nescrisă a grafferilor, aceea că este respectată proprietatea privată. Bineînțeles, acolo unde există o lege, există și excepții de la aceasta...

Nici Deva nu lipsește de harta underground

Oricum, grafferii adevărați protestează față de sistem, de aceea ei vizează cu precădere clădirile publice ! S-a întâmplat, la un moment dat, ca un graffer din Brașov să țină cu tot dinadinsul să își lase „semnătura" pe zidul primăriei. I-a fost ștearsă de vreo șase-șapte ori, dar a insistat. Exact același pentru că așa voia el. În cele din urmă, a fost prins și amendat. Avem și la Deva, grafferii noștri, care se exprimă și ei cum pot, oarecum timid ca și experiență dar și ca loc de bază al creației lor. Pentru că Deva rămâne totuși un oraș „subțire", unde se cunoaște câine cu câine, pisică cu pisică, darmite om cu gardian ori polițist... În urmă cu câțiva ani de zile, un zid plantat cam fără rost în spatele Hotelului „Deva", era folosit pe post de „pânză" stradală. Urmele primelor „lucrări" de gen se văd și acum, deși ce-i drept cam șterse. Găsim te miri ce, de la mai „blânde" gen BUZILĂ, ori „nevinovate" ca EAT MY D'CK, și trei cruci alături de semnul pacifist hippie, dar și agresivități verbal-vizuale, precum WELCOME TO HELL ! și ZONA DE VEST (săgeată) SÂNGE. Iar mai nou, pe gardul din spatele cimitirului aflat pe strada Mihai Eminescu, vis-a-vis de „Trident", a apărut un lanț de nouă sau zece conglomerate care zic, în toate culorile curcubeului, cam așa: ÎNKORDAT, CALL ME, THE EVILS NIGHT, TWETY, HANDY etc. Evident, „catalogul" graffiti-urilor din oraș este destul de întins, și nu ne-am propus să-l parcurgem pe tot, darmite să creăm oareșice sugestii pe mai departe, pentru că, Doamne-ferește, de ce n-am putea fi și noi amendați, pentru ...instigare la underground (!).

Gustul celebrității poate fi și el amar

Toți din mediul underground vor la un moment dat să ajungă numărul 1. Unii folosesc urbanul, cu îndârgire, drept sursă vitală a artei lor, și atât. Alții pleacă de la faza underground spre luminile reflectoarelor și spre mai departe spre comercial. Cel mai cunoscut caz, unul rămas de altfel antologic, este acela al lui Jean-Michel Basquiat, primul artist de culoare care a reușit să devină un simbol, în New York-ul anilor '75. El și-a început evoluția ca graffer, apoi s-a apucat să picteze și pe carton și pânză, iar lucrările și le vindea tot pe străzi, pe doi-trei dolari pe care îi cheltuia pe țigări, droguri și alcool. Trăia într-o cutie de carton, în ghetou, iar mai târziu, când l-a „lovit" celebritatea, și-a găsit drept locuință și deopotrivă atelier, subsolul unei clădiri. O altă latură artistică a lui J.M. Basquiat, era legată de muzică, fiind o vreme DJ și cântăreț de hip-hop, iar „gurile rele" afirmau că ar fi avut o relație în toată regula vreme de vreo două luni, cu Madonna. Din nefericire, artistul s-a stins în 1988, la doar 27 de ani, fiind realmente distrus de consumul de narcotice...

Același pacifism hippie, dar alt... hop

Modalitatea de protest prin artă reprezentată de hip-hop este și ea una cât se poate de firească în realitatea lumii contemporane. În limbajul ei se vorbește despre libertate, iar tinerii orașelor o caută, ca pe un bun care li se cuvine, dar care însă întârzie să le fie acordat. Deoarece se vorbește despre prosperitatea societății de consum, pe care ei nu o regăsesc în cartierele mărginașe, printre blocurile gri și printre oamenii săraci. De aici, convingerea că lupta lor împotriva sistemului este perfect justificată și doar prin aceea că ar trebui să dea de gândit celor mari, „granzilor". Putem spune că este, de fapt, aceeași luptă lansată de pacifiștii hippie în America anilor '60., preluată mai apoi și prelucrată de punkerii anilor '80. Diferă doar modul de manifestare și nuanțele pe care se întemeiază noua mișcare artistică. Ideea centrală este dată însă de un concept identic, acela că se poate protesta cu arma în mână, sau cu o floare !... Trebuie să spunem însă, că nu este vorba doar despre hip-hop, ca și „vârf de lance" al exprimării prin viu grai. Este o modă în mai toate orașele României, ca să nu mai vorbim despre cele din Occident (!), ca să dăm un leu, nu pentru vreun Ateneu, ci pentru plăcerea de a trece „mijind" urechile pe lângă câte un cântăreț trubadur. În Deva, de ani buni încoace, ne-am obișnuit cu prezența în stradă a lui Teo, mai „piticanie" din fire, dar cu o voce extraordinară pe atât de expresivă, pe cât de puternică, de ar putea contracara liniștit o duzină de indivizi strânși să urle la cine știe ce miting...

„Vino mamă să mă vezi..." și după blog!

Ultima formă apărută, de manifestare a protestului față de sistem, este invazia spațiului virtual. Internetul a început cam de multișor să înlocuiască pixul cu pixeli, de e normal să-ți pui întrebarea cine se ascunde în spatele unui „nick", sau în spatele unei pagini web, și nu rareori se întâmplă ca în zicala cu „afară-l vopsit gardul, / și înăuntru-i leopardul !" . Comunitățile virtuale sunt printre cele mai activa, în acest moment, cu binefăcătorii, cu genialii ori cu infractorii lor. Oameni de pe tot globul se pot întâlni cu ușurință într-o secundă, fără a trebui să treacă drumul ori fără măcar să întoarcă capul. Pot lega prietenii care să continue în viața reală, sau pot fi contactați de maniaci care îi vor urmări până în pânzele albe. Pot găsi informații pe unele site-uri acreditate, ca ziarele sau bibliotecile on-line, sau pot fi induși în eroare de informații false, prezentate în mod deliberat sau nu, ca adevăruri. Sau pot fi chiar furați, prin manipularea mai multor sisteme alăturate celui informatic, cum ar fi sistemul bancar ori comercial. Dar îndeobște, comunicarea se naște din nevoia unora de a se arăta publicului virtual așa cum nu-i cunoaște nimeni. Sunt aceia care își popularizează biografia reală sau își pot construi una numai pentru lumea virtuală, iar acest mediu este o prelungire a culturii urbane, în lumea contemporană. Tot aici, în mediul virtual, artiștii se pot exprima liber, fără costuri pentru creația lor. Unii au admiratori, alții critici. Se schimbă impresii, se comentează creațiile dincolo de limita crriticii de artă acreditate. Iar nu în ultimul rând, se caută inspirația. Și în final, se trăiește, oarecum într-o altă viață !...Una în care oamenii nu mai au atâtea defecte, iar dacă le au atunci pot șterge totul cu un singur „click" ! În această nouă realitate, ruptă total de aceea pe care o cunoaștem la naștere, mulți încă nu au înțeles că se pot face extrem de simplu confuzii între informația pentru care cineva, din viața reală, își asumă responsabilitatea, și pseudoinformația lansată în mod necontrolat... Practic, nu doar spațiul și timpul au căpătat deja o nouă interpretare, ci și conștiința se dedublează la fel de ușor precum o clipire din ochi. Aceasta este oare lumea în care trăim ? Se vede bine, că da !

Daniel Marian

Dialogul Iconic

Conceptul *Ghelasie dela Frăsinei*

Esenţa unui discurs religios stă în autenticitatea mesajului. Un rezultat al relaţionalului cu ceilalţi - acesta este contextul general de spiritualitate al monahului Gh. Ghelasie, trecut la Domnul după trăirea unei asceze speciale.

Cu credinţa că nu face teologie, mistică ori pe scriitorul, monahul dela Frăsinei s-a considerat capabil de a transmite "din ce am putut şi eu să înţeleg, şi din ce am putut şi eu să învăţ până acum "mereu în dialog cu ceilalţi", sensul ideilor proprii, considerându-le "o vorbire proprie". Ne găsim în situaţia de a înţelege propria-i receptivitate faţă de viaţa pe care a dus-o. Monahul nu reclama în mod deosebit valoarea. O considera doar o "transpunere" personală. Textele acestuia, ca redactare şi stil, sunt unicat. Simţi că te afli în faţa unui "mesaj special". Un mesaj propriu redactat în contextul general duhovnicesc de astăzi, un text de spiritualitate ortodoxă.

Scrierile monahului Ghelasie au esenţă. Rezultantă este cea a dialogului permanent. La mănăstirea unde a vieţuit vin în special oameni cu preocupări majore în planul spiritualităţii. Chiar dacă nu împărtăşesc, de cele mai multe ori din necuprindere, conceptele Ghelasie, se regăsesc în mediu. Cunoaşterea o reclamă ca chemare şi ea are la bază convingerea. Convingerea reclamă la rândul ei dialogul unanim acceptat. Scrierile monahului Ghelasie analizează un mediu spiritual. Spiritualitatea, în prim plan prezintă chipul omului teologic, în studiu de faţă el este cel ortodox. Monahul Ghelasie invocă şi reclamă sus şi tare doar baza reală a teologicului, cea dată de Sfinţii Părinţi. Găseşti fără nici o greutate repere de bază. Cunoaşterea este amănunţită, temeinică iar capacitatea de viaţă şi de integrare în teologie nu este permisă datului cu părerea. Este accesibilă doar în context sincretismului ocult magic. E nevoie de precizie, de o distincţie clară. Părintele

Icoana pictată de Ioan Cârjoi

metoda filocalică. El pune un accent deosebit pe teologia icoanei. Ne găsim în faţa identităţii în individualitate, al dialogului iconic. Raportul dialogului spiritual direct între creştinul ortodox şi dumnezeire curge spre desăvârşire. Este cum am spune nemijlocit.

Caracterul autohton al pustnicilor din Munţii Apuseni, vechile tradiţii ortodoxe se află la baza şi începuturile ridicării multitudinii de lăcaşuri de cult. Vechile bisericuţe din lemn, chiliile de pustnicie ori bijuteriile arhitecturale precum şiragul de biserici ortodoixe din Ţara Haţegului demonstrează şi ele o bogăţie spirituală apărută cu începuturile formării structurilor statale medievale de limba română. Un spirit ascetic tradiţional. Un specific cu repere ce duc la revelaţie. Un "fond comun filocalic al Sfinţilor Părinţi" cum repetă mereu părintele, parcă pentru a se face înţeles ori a se opune multiplelor interpretări, unele trecând dela eroare interpretativă la răutate necuprinsă. S-a considerat "cel mai mic dintre cei mici" ca răspuns la înverşunarea aruncării cu vorbe de ocară.

Cu modestă pretenţie de a găsi sensul natural al "transpunerii mesajului special" şi a ceea ce a considerat a fi "un drept al fiecăruia" a "propriei receptivităţi" adică "ce am putut şi eu să înţeleg", credem că ne găsim îndreptăţiţi, pe de o parte de a defini câteva elemente de concretizare a viziunii biblice aşa cum ıţeles să o transpunem în sensul propriu al unui text jurnalistic.

Încercând să găsim, pe de o parte concretizarea unui concept creştin ortodox cu privire la cosmologie şi antropologie, în scrierile părintelui Ghelasie pleacă de la învăţăturile Sfinţilor Părinţi. Monahul Frăsineiului se reclama mereu din aceste scrieri. Dezvolta un subiect dezbătut de Sfinţii Părinţi şi preluat de alte înalte feţe bisericeşti ortodoxe. Abordat chiar de o seamă de intelectuali ce mai ales s-au poziţionat de o parte ori ale disputei legate de înţelegerea epocii istorice medievale.

Conceptul creştin ortodox, să-l numim "dela Frăsinei" are câteva repere fundamentate de monahul Ghelasie. Le vom dezvolta pe parcursul a trei numere ale revistei cu gândul propunerii însăşi a unei dezbateri de idei, a unui dialog ecumenic. Dialogul, acceptat în contradictorialitate, niciodată nu va fi însă acceptat în contradicţie.

Aşa să ne ajute Bunul Dumnezeu!

August 2007
Traian Oproni

JURNAL DE ALEGĂTOR

ROMÂNIA NUDĂ

O televiziune, voluptoasă devoratoare de jocuri de cuvinte pe care le foloseşte drept generice pentru diverse campanii publicitare şi promoţionale, ne-a propus pentru vara aceasta prea fiebinte: „Vara în TOPless". Tot cu tâlcul dezvelit de dezvelitele ce însoţesc înscrisul, dar care, nici una, n-are „bustul gol" ceea ce de fapt vrea să însemne „topless", într-un al treilea înţeles, conform dicţionarului...

În schimb, România, ca Ţară, defilează ţanţoş prin Europa, şi nu doar de la începutul anului ăsta, nu numai cu bustul gol. Ba, chiar foarte goală, mult mai îndrăzneţ decât vara televizată, descoperindu-şi atrăgătoarele frumuseţi aproape complet. Fiind, aflându-se deja în stare de nud. Sau, la nudul ... gol, vorba unui glumeţ, turist la Marea Neagră, în secolul şi mileniul trecute, la Olimp-ul străjuit de steagurile TUI şi NUR Nekermann, pe care le aşteptăm din nou fâlfâind pe acolo, dar operatorilor de turism li se fâlfâie de turiştii străini, mulţumindu-se cu jefuirea în weekend a îmbuibaţilor de români ... Cei 100.000. Care, vara "năvălesc" pe litoral, iar iarna "năvălesc" la munte, pe Valea Prahovei şi la Poiana Braşov, ca să folosesc expresii tot de sorginte TV. Adică de-acolo de unde sărăcia de inspiraţie, limbaj şi de idei este tot mai înfloritoare, precum mucegaiul ... Cu excepţia menţionată, dar uneori exagerată, cum a fost "pune-i-o"...

Dar să revenim la România nudă. De vreo aproape 18 ani, toată lumea înjură, condamnă, lustrează şi împuşcă trecutul comunist al României. De vreo aproape 60 de ani, de la începuturile construcţiei noii orânduiri "democrat - populare", apoi "socialistă" şi, înspre decesul ei, "comunistă", după modelul sovietic, căci lumina venea de la răsărit, nu-i aşa?, construcţie pentru care au murit şi au fost ... muriţi mii şi mii de oameni, aproape toată elita politică, culturală, economică interbelică, de pe atunci deci, şi până astăzi, până-n acest minut, în această secundă, România a trăit şi trăieşte exclusiv din ce a construit în aproape 40 de ani şi din ce demolează, vinde, înstrăinează, fură de aproape 18 ani! De aproape 18 ani, cam un milion de români, între care se află şi cam 300 de milionari, miliardari în euro şi/sau dolari, trăiesc de la foarte bine în sus, în belşug, îmbuibare, aroganţă, nesimţire, mofturi, fiţe şi cinism exclusiv pe baza jefuirii construcţiei comuniste! Şi, culmea sfidării, ei, reprezentanţii celor un million de îmbogăţiţi peste noapte, oligarhii, cum zice cel mai de seamă dintre ei, teoreticienii lor, activiştii de partid şi de stat, noul "activ de partid" care s-a înfiripat tot la Neptun, ca şi-n 1971, când "activului" de-atunci i s-a prezentat experienţa chinezească privind noua revoluţie culturală, aceşti reprezentanţi ai noii orânduiri capitaliste din România, bogaţi şi superbogaţi şi ei din aceleaşi ruine ale comunismului, sunt înverşunaţii justiţiari şi acuzatori ai comunismului, apărători încrâncenaţi ai victimelor comunismului, propagandişti ai lustraţiei şi deconspirării foştilor comunişti. Ei, profitorii, plâng memoria celor sacrificaţi, dar au cărat acasă tot ce se putea căra, după ce România a rămas doar o hartă fizică a Românilor. Care nici nu-i mai cuprinde. Fiindcă cei ce n-au apucat să ducă bucăţele din România acasă, au plecat ei în lume, şi-n Europa, şi-s mai mulţi decât milionul ăla de bogaţi. Pe lângă care şi la mila cărora vieţuiesc şi-şi numără bănuţii şi zilele 6 milioane de pensionari, batjocuriţi pe unde apucă să-şi poarte necazurile, bolile şi zdrenţele rămase de pe vremea când se numeau OAMENI. 6 milioane de foşti oameni, un balast pentru politicienii şi îmbuibaţii României, care de-o lună se ţigănesc pe o lege de creştere a pensiilor, dată şi aia cu ticăloşie, exclusiv politic şi electoral, în an preelectoral, pentru manipularea a 6 milioane de votanţi pensionari. Singurii care merg la vot! Restul ... Milionul de bogaţi nu merg, nu-i interesează, ei şi-au făcut safteaua, pe milioanele de căpşunari, zidari, cerşetori, hoţi şi curve ce străbat Europa şi America, iarăşi nu-i interesează.

Copiii, boschetarii nu contează... Pensionarii sunt masa de manevră, inconştientă de forţa sa. Deci, uşor de dus de nas. Priviţi-l pe Petre Roman. În '90 era visul femeilor. Acum se vrea luptătorul pentru drepturile pensionarilor, moare de grija lor. Se bagă în toate emisiunile despre mărirea pensiilor. El, vinovatul de inventarea pensionarilor ... tineri, de 45-50 de ani, care au îngroşat artificial rândurile pensionarilor, după 1990! Şi nimeni nu-l scoate afară din studiouri, să-l trimită la dracu'! Dar priviţi-i pe toţi cei care au votat Legea pensiilor şi acum zic că nu se pot da banii promişi, pe activiştii, analiştii şi toţi inconştienţii care nu-şi dau seama că-ntr-o zi vor ajunge pensionari. Păi, de unde bani de pensii? Petrolul, băncile, asigurările, oţelul, cărbunele, cimentul, gazele, energia, telefoanele, maşinile unelte, camioanele, tractoarele, îngrăşămintele, agricultura, vitele, porcii, oile, găinile unde sunt? În România şi ale Românilor nu mai sunt! Sau, cel mult, ale unui million de români... Căci România e NUDĂ. Goală... Pe dinafară. Când mor pensionarii va fi şi pe dinăuntru goală...

NICOLAE STANCIU

P.S.: Şi ticăloşia continuă. Urmează scumpirea pâinii. Ca efect, cică, a secetei. Da' câte hectare au fost cultivate din suprafaţa agricolă a ţării? Nici o'treime. Efectul Flutur a fost mai devastator decât seceta! Şi pentru păsări şi pentru neînsămânţările din timpul ministeriatului său! Dar e liber. Şi lider. De partid. Şi bogat. Face parte din milionul ăla care a dus comunismul acasă...

Şi fluturi de-ăştia fâlfâie zglobiu din aripi şi prin Deva. Îi vedem mereu pe la televiziunile locale. Când nu-s plecaţi/zburaţi prin străinătăţuri ... De unde revin, se alimentează, ne povestesc cum se zbuciumă ei pentru urbe, şi zboară iarăşi pe afară. Că pe-acolo locul nu pute ca Deva şi ei au nasurile fine. Ei şi televizoristele lor...

Lumea de azi

PUBLICAŢIE DE ANALIZĂ ŞI INFORMARE A JUDEŢULUI HUNEDOARA

Director General
Daniel MARIŞ
0766.559.627

Redactor Şef
Marcel BOT

Editor
Dan BORDEIANU

Redacţia
Oana DAN
Mihaela PĂUNESCU
Mihai IONESCU
Lucian COSTA
Alexandru ROMAN
Traian OPRONI

Colaboratori permanenţi
Dumitru SUSAN
Valeriu BUTULESCU
Dumitru HURUBĂ
Gheorghe GRÜN

Tehnoredactare
Mircea VOICULESCU

Director difuzare
Stejărel IONESCU
0728.023.271

Director Marketing
Dan Lazăr
0723.402.600

Corespondenţă:
CP 44, Oficiul Poştal 1, Deva
E-mail; lumeadeazi2003@yahoo.com
Tipografia GRAPHO TIPEX Deva
ISSN 1543 7246

LIBERALISMUL ÎNTRE TRADIȚIE, NAȚIONALISM ȘI ASUMAREA REALITĂȚII

Motto: *" Când parcurgem paginile istoriei, noi vedem în mod constant că Românii doresc conservarea tradiției lor, mai ales, cea a unei virtuți caracteristice, accea de a fi strâns uniți în fața pericolului, de a nu avea decât un cuget, decât o inimă, decât o voință, când se atinge de binele comun, de interesele patriei"*

Carol I - răspuns la cuvântarea lui **Dimitrie Brătianu** - 10 mai 1887

I. Ce mai este valabil din constatarea regelui?

Azi ne găsim în fața a trei paliere de dialog: un naționalism de sorginte masonică, venit parcă din străfundul anilor pașoptiști. O creație romantică! A prins contur datorită adepților emancipării națiunilor. Tradiția lor vine azi să corecteze fărâmițarea imperiilor dela mijloc de secol XIX. Evident, dogmaticii și ultrarigoriștii de dreapta uită acea perioadă ori nu mai vor să și-o amintească. Ne putem raporta, mai apoi la un naționalism creștin. Fără îndoială el este faza de glorie a naționalismului românesc. Influențele masonice sunt doar acoperite la vedere cu spiritualitatea religioasă ortodoxă. Un duh al răsăritului, de inspirație ishiastă, caracteristică spiritualității românești, duce la apariția unui creuzet fabulos. Un alt palier, cel al naționalismului de sorginte comunistă, pe care l-am trăit, refuz să-l comentez. El nu făcea parte din mediul în care am crescut. Mediul creștin ortodox, al moralei rurale, instrucția serioasă la stat iar nu la partid, munca de zi cu zi, la serviciu ori acasă, ne-a salvat dela îndoctrinare, o importantă parte din generație.

II. Revista noastra publică în nr. 29 / 2006 un protest, sub titulatura "Fuziunea liberală - la marginea prăpastiei". La un an, am încercat sub o altă titulatura să atragem atenția că *anul " 2007 - A 7- a sciziune liberală: va cădea în prăpastie ultimul partid istoric?"* Dacă mâine am avea alegeri parlamentare P.N.L-ul abia ar strânge, în jurul actualei reprezentări administrative, intrarea în parlament! Dramatic, am putea spune! Ultimul eveniment administrat de partidul aflat la guvernare referendumul suspendării - a dus la căderea în prăpastie și a ultimului partid istoric. Partidul Brătienilor a fost și este în continuare neeficient administrat. Vorbind în limba lui Farfuridi putem spune că " ne facem veacul în mlaștina asta!" Și de fiecare dată când avem a ne plânge, dăm vina pe altcineva! De data asta e clasa politică! De tot ce nu merge e vinovat sistemul. Un sistem ticăloșit iar oamenii lor sunt degrabă găsiți vinovați! Ipostaziem - lenea chiulul, impostura, trădarea, ipocrizia, căpătuiala, furăciunea, nepriceperea sau priceperea la toate și expertiza în nimic - nu ni le asumăm. De câte ori, mai multe lucruri nu merg, apare ceva suplimentar care nu ne convine! Înregimentați ideologic ori numai angajați în dispute teoretice, ascultăm tot felul de glăsuitori. Ne trezim complici la perpetua lățire a mlaștinii. Chipul clasei politice e în bună măsură chipul nostru, chiar impasibil. Revoltații din stradă ori parc, contestatorii de duminică, din cei neduși la biserică, dependenții de televizor, cu toți ne găsim în situația de a ne place să fim la stat. Și de a ne găsi într-un perpetuu conflict cu instituțiile acestuia.

Românii sunt certăreți. Suntem poate cel mai gălăgios popor european. Vorbim neînchipuit de tare. Și italienii se ceartă mereu. Popoarele latine se găsesc mereu în conflict social. Dar, o analiză atentă a faptelor și actelor produse de români nu-i situează în gama majoră de conflicte. Nu sunt capabili de conflictul care presupune angajament. Iar o luptă între părți necesită abordare rațională. Cât și asumarea înfrângerii. În acest fel românii nu-și asumă un conflict. Pot deci, doar să-l genereze. Elementele acestea le găsim la nivelul străzii urbane, ale uliței satului, în cartierul mărginaș ori în potențialul galeriei echipei de fotbal.

Ne convine să fim supuși. Parteneri cu statul nu putem fi. Statul e căpușat iar instituțiile sale sunt la îndemâna a două nivele de învoială. Pe de o parte, o masă de indivizi aserviți. Angajați cu pile sau participanți la un concurs cu interviu la latitudinea angajatorului, devin imediat unelte. Pe de altă parte găsim descurcăreții. Cu studii mai mult decât precare, reactualizate în ultimul deceniu, la școli discutabile, de regulă cu plata pe loc sau în contraserviciu. Un fel de buni la toate, în nimic specializați. Fără nici o bază spre performanță, descurcăreții sunt adaptabilii la orice conjunctură. Cele două grupări se intersectează mai mult ori mai puțin la religiozitatea cu care-și urmăresc interesul imediat, o dulce sinecură, o găselniță în a trage în piept pe cel de alături, păcălirea sistemului social.

III. Cu o asumare a realității, pe cât ne permite posibilitatea documentării, ne aflăm în fața unei propagande deșănțate, cu raportare directă la țară și la popor. Naționalismul poate fi analizat și el pe mai multe paliere. În principal *"specificul național"* prinde contur în jurul adepților pașoptiști: emanciparea națiunilor și dezmembrarea vechilor forme rezultate după cel de-al doilea război mondial. Climatul politic extern este tulbure. Se mișcă segmente economice și sociale generate de forțe nebănuite. România nu mai e la mijlocul intereselor de tot felul. Ea face parte dintr-o zonă de interferență. Chiar parcurgând paginile istoriei, românii doresc pe mai departe declarativ conservarea a ceea ce poate fi numit tradițional, un cuget specific, o inimă și o voință de a atinge binele comun. Carol I (1866-1914) a adus o constituție care a rămas în vigoare până în 1923, cu mici ajustări. A fost o perioadă de mare stabilitate. O politică internă clară. Regele ținea cumpăna între două partide: liberal și conservator. Ce rege! Condițiile internaționale erau, ca și acum, nesigure. Regele chema la guvernare un lider - Ion Brătianu a venit în 1876 și a stat până în 1988. O stabilitate de 12 ani! A fost câștigată și impusă în exterior independența țării. Țara a adoptat măsuri legislative ce au modernizat-o! Tot atunci s-a soluționat mult disputata problemă a Dunării. Și România a fost prima voce. Dar titlul nu rezolvă mare lucru. Mărirea unei națiuni nu stă în titluri. Gloria și puterea stau în științe, în arte, în meșteșuguri, în comerț, în industrie și agricultură, mai ales în moravuri austere, în simțire patriotică, nicidecum patriotardă, în devotament pentru binele public și împlinirea cu onoare a datoriei. Cât din astea mai sunt valabile azi în cazul nostru și alor noștrii! Cine ne mai sunt nouă modele și cine ne oferă soluții? Cine face critica abaterii de la disciplina socială iar între toate acestea, cine se impune cu abilitate și are susținerea necesară unui lider pentru a ne curăța de sintagme precum aroganța dar și bâlbâiala, căpătuiala și chiulul, furăciunea și impostura alături cu ipocrizie, nepriceperea și minciuna, oportunismul iar mai apoi trădarea.

IV. Azi, în fața lipsei viscerale de interes pentru coalizarea unei drepte reale, cu asigurarea răspundererii guvernării, după un an electoral forțat, găsim P.N.L-ul scos de sub interesul luptei eficiente din scena politicii. Ultimul partid politic istoric, reapărut în mod oficial pe 15 ianuarie 1990, după patru decenii de "amorțire masonică", partid ce a coabitat cu C.P.U.N-ul iar mai apoi, după "dumineca orbului" s-a clasat al treilea după "neocomuniștii F.S.N-ului" și organizația "culturalilor U.D.M.R-iști" i-a fost împins în prăpastie. Mâine, P.N.L-ul va mai conta? Măcar cât partidul lui Iuliu Maniu? Sfinxul din Bădăcin alături de Brătianu pot blestema de sub glie, cauza pentru care au suferit și au martirizat.

În plan local, cea mai puternică filială liberală din România s-a situat deocamdată în afara liniei câștigului viitor. A clacat căzând în capcana Referendumului! În urmă cu doi ani avea capacitatea și personalitățile necesare promovării unui dialog național pentru promovarea unui proiect politic, sub egida unui Partid Liberal Democrat din România. O nouă structură de conducere ar fi preluat din mers o alianță nefirească în planul ideologiei și al promovării eficienței. Programul de guvernare al Alianței D.A. ar fi devenit un succes comun sau neîmplinirile ar fi fost percepute ca eșec pentru fiecare parte. S-ar fi creat structura liberal - democrată ce putea fi încadrată cu ușurință în structura Consiliului Liberal Democraților și Reformatorilor Europeni, un curent modest azi, dinamic și de mare perspectivă în cadrul Consiliului Europei de mâine. O asemenea formă organizațională ar fi oferit posibilitatea păstrării ideologiei liberale - de neînlăturat în economia reală a României de azi, economie percepută ca una dintre cele mai slabe și necompetitive în plan european O formă politică, imediat integrabilă celei liberal democrate și reformatoare europene iar nu populare, presupunea o dezbatere națională și o adaptare la realitatea politică românească. PNL Hunedoara-Deva o putea propune ieri. Azi alții au cuvântul. Iar aceștia pot atinge imperativul național conform conceptului modern existent de peste o sută de ani ce derivă din gândirea clasicului umanist Aurel C. Popovici.

August 2007

Traian OPRONI

AGROTURISMUL - ȘANSA INTEGRĂRII EUROPENE A COMUNEI GHELARI

Am părăsit Hunedoara într-o frumoasă zi de iulie și am pornit pe Valea Cernei cu gândul de a ajunge la Ghelari, comună așezată pe culmea unui deal la peste 700 m înălțime, cu oameni gospodari și primitori, care până în urmă cu câțiva ani se ocupau cu mineritul, însă după noile reforme și închiderea minelor s-au retras la casele lor reluându-și vechile ocupații de cultivare a pământului și creșterea animalelor. Comuna poate fi socotită drept poartă de intrare spre unul dintre cele mai frumoase ținuturi din județ: Ținutul Pădurenilor, cu oameni simpli care atunci când le bați la poartă știu cum să te primească și să te invite la masă, iar după ce te-ai ospătat abia aștepți să stai să îi asculți cum îți vorbesc despre îndeletnicirile și obiceiurile lor, de feluritele ritualuri care se practică în diferite ocazii, de cultura și îndeosebi de portul pădurenesc deosebit de frumos. Dar în memorie îți va rămâne întotdeauna neștearsă frumusețea și pitorescul naturii acestor meleaguri cu arhitectura lor naturală.

Ghelariul este așezat în inima geografică a Ținutului Pădurenilor și se situează în partea central-vestică a județului Hunedoara și în partea estică a Masivului Poiana Ruscăi, având o suprafață de 4683 hectare și o populație de 2338 de locuitori, care trăiesc în cele patru sate componente ale comunei: Ghelari, Ruda, Plop și Govăjdie.

Am cutreierat satul de câteva ori în lung și în lat și am stat de vorbă cu oamenii, până când primarul social-democrat, Ioan Bulbucan s-a întors de la Deva. Se află la primul mandat și conduce o primărie cu 11 salariați, în cadrul căreia mai funcționează și un serviciu public cu alți 18 salariați care se autofinanțează din activitățile specifice prestate populației.

Printre multe alte povești spuse despre sat și despre oameni, aflu că în perioada de când a fost ales la cârma comunei primarul a reușit să facă, câteva lucruri bune pentru obște: a introdus încălzirea centrală în primărie, instituția fiind dotată și cu calculatoare și internet și bineînțeles mobilier nou in fiecare birou, fiind modernizate complect și grupurile sanitare.

Pe raza comunei funcționează un liceu, două școli generale și două grădinițe cu un număr de peste 350 de copii. De asemenea, în comună se mai află și un centru de zi pentru copii cu probleme sociale clasele I-IV, care are program zilnic între orele 8,00-16,00 unde mănâncă și învață 21 de copii. În cadrul rețelei de învățământ au fost aduse mai multe îmbunătățiri prin introducerea încălzirii centrale la Școala generală și Liceul din centrul de comună, schimbarea geamurilor cu termopane și grupuri sanitare moderne. Totodată în cadrul liceului funcționează un laborator de informatică cu peste 20 de calculatoare. Nici cei mici din grădinițe nu au fost uitați, cele două grădinițe fiind dotate cu calculatoare.

Credincioșii se pot ruga în cele nouă biserici de diferite rituri pentru care primăria alocă anual fonduri. Cei mai mulți bani au fost alocați bisericii mari din centrul de comună, care a fost consolidată, renovată, introdusă încălzirea centrală și schimbate geamurile cu termopane.

În perioada imediat următoare se are în vederea asfaltarea porțiunilor de drum ce leagă comuna de restul satelor dar și a străzilor din comună. În prezent, drumurile comunale, atât cele asfaltate cât și cele pietruite se află într-o stare bună.

De curând s-a încheiat și licitația pentru iluminatul public, aceasta fiind câștigată de firma Luxten, urmând ca din această vară să se înceapă schimbarea corpurilor de iluminat cu altele mai moderne și mai economicoase. La toate bisericile și căminele culturale va fi instalat iluminatul arhitectural.

Până în anul 2004 cea mai mare problemă a ghelărenilor a fost apa. Aceasta era dată cu porția, doar de două ori pe săptămână și atunci doar câteva ore pe zi. Lucrările de aducțiune au început în 2004 și s-au finalizat în 2007, iar acum Ghelariul are "apă gravitațională" venită prin cădere de la câțiva zeci de kilometri, pentru care au fost cheltuiți 500 000 RON, bani de la bugetul național.

Primarul nu se laudă prea bine cu unii cetățeni din comună, care cam fac risipă de apă, uitând robinetele deschise, într-o lună consumându-se 24.000 mc, ceea ce îl obligă ca în fiecare seară să oprească apa, și începând din perioada imediat următoare să treacă la contorizarea acesteia pe blocuri și case.

Pe sistemul de distribuție deja au fost legate cele două bazine de apă de la Măstăcăneț și Chiciora, lucrare care a costat 130 000 RON. Cu bani de la bugetul local au fost schimbați 4,5 km de conductă de alimentare cu apă, urmând ca în etapa imediat următoare să intre în programul de alimentare cu apă și satul Plop, lucrare ce va costa 110 000 RON. Tot la investiții am mai putea aminti și acoperirea a 5 blocuri din cele 12 existente, precum și amenajarea unui parc în cartierul Cuț, prin Programul AZM, cu o finanțare de 20 000 RON. Cu toate că în cadrul comunei funcționează două ateliere de croitorie și două fabrici de prelucrare a lemnului, problema cea mai spinoasă este lipsa locurilor de muncă.

Peisajele poartă în ele o sălbăticie aparte, pe prim plan aflându-se agroturismul, există deja 3 finanțări SAPARD pentru construcția a trei cabane în comuna Ghelari.

Data și locul nașterii : 05.10.1957, Peștișu Mare
Apartenența politică : membru PSD
Studii : Institutul de Subingineri Hunedoara
Starea civilă: căsătorit, 1 copil

De altfel, agroturismul este și în viziunea primarului Ioan Bulducan una din șansele importante de dezvoltare a zonei, activitate ce ar putea genera dezvoltarea infrastructurii și creearea unor atât de necesare locuri de muncă.

Până la finalizarea acestor proiecte destui hunedoreni, timișoreni ori români proveniți din alte zone ale țării, alături de cetățeni străini se grăbesc să-și achiziționeze proprietăți aici, bucurându-se, pe bună dreptate, de frumusețile de vis existente aici.

Cultura și portul popular ocupă un loc de frunte în comună, pădurenii rămânând în istorie prin costumele populare deosebit de frumoase, prin dansurile și cântecele populare și meșteșugurile lor.

Nu există drum sau răscruce unde să nu fi atras de frumusețea crucilor de lemn sau troițelor.

Unul dintre oamenii Ghelariului, Ioan Gostian, numit și "Ambasadorul", după ce o viață întreagă a cutreierat lumea ca atașat cultural pe lângă Ambasadele României din Roma, Budapesta și Alger, s-a întors în Ghelari, și dorește ca în cel mai scurt timp să-și transforme casa părintească într-un centru de cercetași, unde vor avea loc activități asociative ce vor aduna ecologiști, producători agricoli precum și activități culturale, unde un loc de frunte îl va ocupa Fanfara din Ghelari, o altă emblemă elocventă a acestei așezări.

A consemnat
Stejărel IONESCU

Pe teritoriul comunei există mai multe obiective care reprezintă un interes turistic deosebit:
- **furnalul de fier din satul Govăjdie, datat din anul 180**
- **biserica de lemn din satul Ruda, datată din 1653**
- **crucea memorială din satul Ghelari, ridicată în 1918**
- **linia ferată de pe Valea Retișoarei din 1902, fiind denumită "Prima cale ferată a Ardealului"**
- **cuptorul înalt cu cuvă din Valea Caselor, care a fost folosit în activitatea de prelucrare a minereurilor feroase, atestat documentar și arheologic din secolul IX (macheta este expusă la British Museum din Londra)**
- **catedrala ortodoxă "Sf. Mihail și Gavril" cunoscută și sub denumirea de "Biserica Păcii", este a doua ca mărime din S-E Europei, a cărei construcție a durat între anii 1939-1973. Nu se cunoaște o dată exactă de atestare documentară, însă cele mai vechi documente datează din 1297, unde găsim numele unor sate precum Ruda sau Zlaști, dar cercetările științifice și arheologice atestă că metalurgia fierului a început să fie practicată în zonă încă din secolul XII Î.H.**

